The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, NOVEMBER 18, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 92. SESTDIEN, 1961. GADA 18. NOVEMBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND-CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Arnolds LŪSIS

18. NOVEMBRĪ

Cilvēka rokas ir pārāk īsas, lai varētu atvērt ceļu saulei, nobīdot pie malas tumšos mākoņus, kas to aizsedz mūsu skatam. Uz gaišām un saulainām dienām, paši nekā nedarot, mēs tādēļ varam tikai pacietīgi gaidīt, saņemot tās kā Dieva žēlastību un kā Dieva dāvanu.

Bet ir vēl kāda cita saule, kas spoži staro pie vēstures debesīm. Un šīs saules vārds ir — brīvība. Tāpat kā pagraba tumsā nevar izaugt un atplaukt skaista roze — bez brīvības saules gaismas — nevar atplaukt un skaisti ziedēt arī tautas dvēsele. Mākoņi, kas aizsedz šo brīvības sauli, ir aizbīdāmi. Varbūt, ne ar viena cilvēka rokām, bet ar daudzu, brīvību mīlošu cilvēku sirds degsmi un ticību.

Šāda sirdsdedze un ticība bija tiem latviešiem, kas pirms četrdesmit trīs gadiem, 18. novembrī uzdrošinājās izrunāt vārdus: „Ar šo brīdi sākot, Latvija būs brīva, neatkarīga valsts". Ai, šie karstgalvji, fantasti, sapņotāji! Cik lielā upurumā caur aizgājušo gadu tumsu mirdz viņu tēvzemes mīlestība un viņu ticība! Valstij, kuru viņi kā bāreniti bija uzveduši vēstures spilgti apgaismotajā skatuvē, toreiz nebija daudz draugu; tai trūka līdzekļu; tās vārds nebija pazīstams. Valstij, ko šie karstgalvji 18. novembrī bija pasludinājuši par neatkarīgu republiku, sākotnēji nebija savas armijas, un pat daudzās ciņās uzvarējusi, tās karaviri staigāja cauros zābakos (patiesībai par godu gan jāsaka — dažam labam no neatkarīgās Latvijas cīnītājiem zābaku nemaz nebija). Bet kad šie viri un jaunekļi nostājās parādei Daugavas krastmalā, tad viņu sejās bija lasāma tāda pašapziņa un cīņas prieks, ka no iekšpilsētas ēnas iznākušām vācu sieviņām, viņu melnos un cakainos krinolīnos, metās karsti, un dažs labs sarkano strēlnieku gaidītājs, mājās aizskrējis, steidzīgi iebāza krāsni un sadedzināja visas sarkanās lupatas.

Diplomāti, ko jaunās Latvijas valdība bija sūtījusi uz ārzemēm, dzīvoja lētās viesnīcās un rūpīgi skaitīja dolarus, frankus un mārciņas. Bet kad tie runāja, tad viņi runāja tā, ka viņu balsi varēja skaidri dzirdēt pat Versaļas pilī, kas toreiz likās esam tikpat svarīga celtne, kā lielais stikla būris Ņujorkā, kurā tiek pieņemti lēmumi, kas pamazām kļūst slaveni ar to, ka neviens tiem neklausa un neviens tos nerespektē. Tādi viri mācēja nobīdīt sāņus mākoņus. Tādiem viriem rokas nebija par īsām. Un zilbinošā brīvības saules gaisma nolija pār viņu zemi — dzīvo ceļiem un krūtsīm krustiem un kapenēm.

Tas laiks nu ir pagājis. Mūsu diena atkal ir apmākusies aiz pelēku mākoņu vāliem. Un mēs bažīgi jautājam: cik ilgi tas tā būs? Cik ilgi mūsu tautai būs jānes fiziskās un garīgās verdzības važas, ko šis laiks tai uzlicis? Mums nav vairs praviešu, kam to prasīt. Ja tādi būtu — tos ātri vien nomētātu akmeņiem, tāpēc, ka neviens negrib skatīties acīs patiesībai.

Bet taisni tādēļ, ka mums nav praviešu, mums ir jāklausās savas sirdsapziņas čukstēšanā. Un tā gan, laikam, nebūs visai glaimojoša valoda, ko 18. novembrim tuvojoties, sirdsapziņa runās uz mums. Būsim atklāti un atzīsimies: mēs necesam pelnījuši, lai mūs cildina. Kad tapa neatkarīgā Latvijas valsts, latviešu mātes un sievas bez ilgas prātošanas novilka zelta gredzenus un noņēma savas rotas un auskarus, lai tos ziedotu fondam, kas palīdzēja latviešu karavīriem. Šodien, trimdā un pārticībā dzīvodami, mēs esam aizslēguši savus makus un sirdis tā, ka mūsu centrālām organizācijām nepietiek līdzekļu pat komūnistu propagandas atvairīšanai un melu atmaskošanai.

Kad dzima Latvijas valsts, nacionāļi noskaņotā jaunatne bija tā, kas sekoja un palika uzticīga Latvijas neatkarīgās valsts vadībai. Šodien ap Latvijas karogu visvairāk pulcējas viri sirmām galvām un sievas, pie kuru kurpju zolēm vēl pielipusi dzimtenes lielceļu baltā smilts. Bet kur ir mūsu jaunatne? Tikai samērā maza daļa no mūsu jauniešiem pulcējas organizācijās, kuras tiešām varam saukt par nacionāli iekrāsotām, ne tikai etniskām organizācijām. Vai mums vairs nesāp mūsu tautas sāpes? Vai mums tik ātri jau ir kļuvis vienaldzīgs mūsu tēvzemes posts? Vai brīvība, taisnība mums jau ir kļuvusi par kāda cita laikmeta un pagātnes relikvijām?

Mostaties, brāļi un māsas, mostaties! Izberžiet vienaldzības miegu no savām acīm, un raugaties, kurp jūs ejat! Modiniet arī citus, lai ikviens sāk atskārst, ka Latvijas un citu apspiesto valstu robežas šodien sniedzas līdz Berlīnei, Vašingtonai un Londonai. Nedomājiet tikai par to, kā izskolot savus bērnus un kā nodrošināt savas vecumdienas, bet domājiet par to, kā nodrošināt savu un savu bērnu brīvību. Bez brīvības mums nebūs vecumdienu. Un mūsu bērniem bez brīvības nebūs nākotnes.

Lai cik pelēka un mākoņaina pašreiz ir diena, šis laiks mums tomēr ir ļoti labvēlīgs. Ir noticis tā, kā to reiz sacījis kāds igaunu leģionārs: „Es saprotu, ka otrā pasaules karā esmu cīnījies nepareizā pusē. Bet pienāks laiks, kad arī mani tiesātāji atzīs, ka esmu cīnījies pret pareizo ienaidnieku."

Šis laiks nu ir pienācis. Atombumbu sprādzieni Krievijas ziemeļos ir pamodinājuši pat naivākos optimistus un gulētājus. Komūnistu partijas divdesmit otrais kongress Maskavā ir izvērties par lielu blamāžu gan pašreizējiem Padomju Savienības valdītājiem, gan visai sistēmai,

(Nobeigums 8. lpp.)

SIDRABOTA SAULE LĒKS. Ed. Dzeņa zīmējums

Kanadas ministru prezidents sveic latviešus

I am pleased to send best wishes to the Latvian people of Canada on the occasion of the 43rd anniversary of Latvian independence. Latvians in Canada are to be commended for their attitude towards their new homeland, which they serve with true dedication to the democratic principles that are the bases of Canadian political and social institutions.

JOHN G. DIEFENBAKER,
Prime Minister of Canada.

JUMS IR DRAUGI

Neviens nevar noliegt latviešu nozīmīgo lomu mūsu Kanadas kultūrālā un saimnieciskajā dzīvē.

Mēs, vecākie kanadieši, tajā pašā laikā nemaz neslēpjam apbrīnu jūsu centieniem vienmēr aug. stu turēt demokratiskos principus un jūsu atkārtoti izteikto cīņu par taisnību un brīvību.

Savā ciņā par brīvības atgūšanu jūs nestāvat vairs vieni.

Lai to zina ikviens, ka šodien šajā zemē jums ir patiesi draugi, uz kuriem jūs varat paļauties.

Atceroties Latvijas neatkarības proklamēšanas 43. gada dienu, ievērojiet, ka taisnību un brīvību neviena vara pasaulē nevar atņemt uz visiem laikiem tādai vitālai tautai, kāda ir latvieši.

Dievs lai svētī jūsu cīņu — šo svēto cīņu — par taisnību, par brīvību!

Arth. Maloney, P.M., Q.C.

V. UPESLĀCIS
LNAK valdes priekšsēdis

LATVIJAS BRĪVĪBAS DIENĀ

Divos kontinentos jau divdesmit gadus tautas drāmatiski mostas neatkarībai. Ar mums nepierastu uzupurēšanos lielās, vecās valstis dāvina tām milzīgas naudas summas, sūta lietpratējus un mēnešiem debatē Apvienotajās Nācijās par Afrikas cilšu cīņām un Āzijas karjeru. Bet vecās koloniālās valstis pieņem audiencēs gadiem cietumos turētus terroristus, lai uzklasītu, kad viņi vēlētos savām tautām brīvību.

Kā pasakā dzimst šodien melnajiem un dzeltenajiem viņu 18. novembris. Viņi var būt Rietumu demokratijas piekritēji — un viņi atradīs stiprus draugus brīvajā pasaulē. Vēl labāk, ja viņi ir kreisi — sarkani vai rozā — tad Padomju Savienība un viņas stiprais „neitrālistu" bloks tos dabūs Apvienotās Nācijās par katru cenu. Neviena no šīm jaunajām valstīm nav spiesta maksāt

(Nobeigums 8. lpp.)

CERĪBAS PIEPILDĪSIES

Man ir patikams pienākums apsveikt latviskās izcelsmes kanadiešus Latvijas neatkarības atceres svētkos.

Dienas, kad tautas iegūst neatkarību, ir dienas, kuŗas palīdz atmiņā katram, kas mīl brīvību. Tāpat mums visiem jāpatur prātā, ka ir tautas, kuŗām brīvība liegta.

Latviešu tautas neatlaidīgā ticība galā nesīs uzvaru un cerību piepildīšanos.

J. Yaremko,
Ontario povinces sekretārs un Pavalstniecības ministrs.

DZELZS AIZKARS SARŪSĒS!

Ne tikai Latvijā vien, bet visā plašajā pasaulē atrodas latvieši, kas ateeras savas valsts šo brīvības un neatkarības laiku.

Latvijas pievienošana padomju valstīm ir jo traģiskāka tādēļ, ka latviešu tauta visā pilnībā mācēja izmantot brīvības svētību, radot un vadot demokratisku valsti, dibinātu uz cēlākiem principiem.

Vēstures pali plūst un atkal pārskrien, un diktātoriskās varas jau pašas sevī nes iznīkšanas sēklu. Varētu šķist, ka Latvijas neatkarības atgūšanai un atbrīvošanai maz izredžu. Bet katram cilvēkam tiesības cerēt un nepagurstošā centībā šīs cerības pārvērst īstenībā. Tas varētu prasīt daudz laika — bet tautai, kas reiz brīvību baudījusi, piemīt pacietība un tālredzība.

Tik ilgi, kamēr latvieši brīvi mīt dažādās pasaules malās un dārgu tur savu mantojumu, viņi, kopā ar citām tautām, kas cietušas līdzīgos likteņos, turpinās apkarot tirannīju un modināt to tautu sirdsapziņas, kas vēl nav jutušas tirannijas slogu.

Nāks laiks, kad apspiedēju režīms sabruks, viņu dogmas izrādīsies maldīgas, un tie, kas tās izmanto vienīgi personīgas varas kāres dzīti, tiks atmaskoti kā liekuļi.

Ticēsim no sirds, ka dzelzs aizkars lēnām sarūsēs, ka tas jau notiek, pašiem ķiparu valdniekiem nemanot — un ka, spraugām veroties, gaisma atstaros un brīvības svaigā vēsma no jauna modinās apspiesto sirdīs vecās ilgas.

Ilgu mūžu Latvijai!

John Collingwood Reade.

TAUTIEŠI!
ZIEDOJIET MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM

ZIEMASSVĒTKOS!

ZIEDOJUMI TIKS IZLIETOTI TIKAI APRŪPEI PĒC ZIEDOTĀJU NORĀDĪJUMA:

1. Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā. 2. Invalīdiem un to piederīgiem. 3. Veciem un slimiem tautiešiem. 4. Pēc ziedotāja speciāla norādījuma.

Ziedojumi nododami vīsās DV nodaļās un kopās.

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE.

LATVIJA

Nr. 92. SESTDIEN, 1961. GADA 18. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktā domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

TORONTO

16. decembrī, plkst 3 p.p. DV Toronto nodaļa rīko bērniem Ziemsvētku egļiti DV namā, 123 Huron ielā. Lai Ziemsvētku vecītis zinātu, cik daudz dāvanu atnest — bērni piesakāmi līdz 10. decembrim pa tālruni EM 8-0792.

Plkst. 7.30 eglītes vakars pieaugušiem, ar apdāvināšanos.

DV Toronto nod. valde.

● Uz 50 laulībā aizvadītiem gadiem 11 novembrī atskatījās Sv. Jāņa draudzes locekļi Magdalena un Pēteris Dreijeri. Dieva svētības vēlējumus gaviniekiem nesa draudzes māc. A. Lūsis. Dreijeru tēvs un māte dzīvo pie savas meitas Ed. Brenča ģimenē un bieži redzami draudzes dievkalpojumos. Ed. Brencis ir draudzes pērminderis, bet viņa meita Ruta skolotāja svētdienas skolā.

● 4 gadus vecā Tamāra Krieviņa savā krājkasītē sakrājusi $5,- un 1 centu Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanai. Viņa arī citi gi apmeklē svētdienas skolu, un pag. svētdienā pēc skolas svētbrīža draudzes mācītājs nolasīja un nodeva Tamārai dievnama celšanas fonda vadītāja pateicības vēstuli, kuŗā starp citu bija teikts: „Neviena baznica nerodas pati no sevis, un visas baznīcas ir jāuzceļ, bet tam vajaga līdzekļus. Lai tos sakrātu, mums tādēļ no kaut kā ir jāatsakās. Tu esi to darījusi un ar savu ziedojumu rādījusi labu priekšzīmi draudzes locekļiem un visiem kristīgiem cilvēkiem, jo ziedošanas prieks jau kopš seniem laikiem ir bijis viens no kristīgu cilvēku skaistākiem tikumiem."

● Gleznotājs Jānis Gailis Nujorkā, kam pag. gadā pieskīra Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda godalgu, ziedojis Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas fondam 4 gleznas. Tās uz Toronto atvedis gleznotāja tēvs, Sv. Jāņa draudzes pērminderis Mīķelis Gailis. Ierodoties ar gleznām draudzes namā, Gaiļa tēvs izteica ziedotāja vēlējumu, lai gleznas pārvērstu naudā, tādējādi radot līdzekļus dievnama fondam. Draudze pateicīga gleznotājam par vērtīgo dāvanu. Gleznas dievnama celšanas fondam jau agrāk ziedojuši māksl. Ed. Dzenis un J. Tīdemanis.

LAIPNS LŪGUMS

Iepriekš pasūtītās biļetes „Omartijas kundze" izrādei lūdz izpirkt Lotus puķu veikalā līdz š. g. 20. novembrim.

● Biļetes jauno dziedoņu Martas Makvikaras, Kārļa Sūna un Juŗa Ciruļa koncertam (Sv. Barnabas baznīcas zālē, trešdien, 22. novembrī, plkst. 8.15 vakarā) iepriekš pērkamas Little Riga un puķu veikalos — Calla un Lotus.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā reģistrēti 123 audzēkņi un skolas vadība iepriecināta, ka daudzi bērni skolu apmeklē regulāri, par ko īpašu pateicību pelna bērnu vecāki. Skolas administrātīvos darbus šogad vada Mirdza Āzis, bet audzēkņu pacienāšanas darbu veic Melita Ciekurzis un Mirdza Māliņa, sadarbībā ar bērnu vecākiem.

● Sv. Jāņa draudzes padomes sēde notiks 17. decembrī, draudzes namā. Pārrunās Saulaines territorijas paplašināšanas un baznīcas būvprojekta jautājumus.

● Sv. Jāņa draudzes nama telpas citas organizācijas pēdējā laikā bieži pieprasa dažādiem mazāka rakstura sarīkojumiem. Sanāksmēm un sarīkojumiem telpas līdz Ziemsvētkiem piešķirtas koncertu apvienībai, skautu un gaidu vadītāju apspriedei, sieviešu korporāciju kopas eglītes vakaram u.c.

● „Tā Kunga svētīti" — saukšies māc. A. Lūša svētrunu grāmata, kas iznāks Sējēja apgādā pirms Ziemsvētkiem. Grāmatā būs sakopotas svētrunas par Kristus Kalna spredikā tekstiem.

Pateicība

Izsaku sirsnīgu un mīļu paldies Hamiltonas DV nodaļai, Sv. Katarīnes DV nodaļai un vanadžu kopai, tāpat kā maniem vistuvākiem iepriecinātājiem P. Pabērza kungam ar kundzi, Reinis kundzei (Hamiltonā) un visiem pārējiem, kas mani atcerējās ar siltiem vārdiem un veltēm manā slimības laikā Hamiltonas slimnīcā.

P. Vītols

Māc. E. Pāvasars Hamiltonā salaulājis Andreju Zaķi un Rūtu Apeni.

MONTREALA

● DV Montrealas nodaļas 11 gadu darbības atceres svētku sarīkojumu ievadīja Toronto latviešu vīru dubultkvarteta Kalvja koncerts. Desmit Kalvja dziedoņi ar savu mūzikālo vad. J. Dzeguzi stājās Montrealas latviešu publikas priekšā un jau ar pirmajām dziesmām ieguva klausītāju simpatijas. Koncertu ievadīja Kalvja moto „Kaļu rotas ligavai . . .", un 16 dziesmu programmā 7 dziesmas vajadzēja atkārtot. Bija jādod arī piedevas. Montrealas vīru kora Junda prks J. Landovskis, pateicoties par jauko koncertu, dziedātājiem pasniedza ziedus. DV nodaļas pr-ks J. Norvelis īsā uzrunā sveica vakara viesus un jubilārus — DV saimi. Viņš veltīja atzinīgus vārdus Lāčplēšiem viņu piemiņas dienā. Vakara viesi godināja Montrealā dzīvojošos Lāčplēšus — J. Grīnu, R. Veckalniņu un R. Gobu. J. Norvelis nodeva velti Lāčplēšu pārstāvim J. Grīnam, grūtībās esošo Lāčplēšu iepriecināšanai. DV Kanadas valdes locekļis E. Breikšs sveica Montrealas DV saimi un Lāčplēšus un nodeva arī Toronto un Hamiltonas DV nodaļu sveicienus. Viņš pasniedza DV Centrālās valdes atzinības rakstus nodaļas bij. priekšniekiem plkv. K. Tirzītim un J. Gributam, un DV Kanadas valdes atzinības rakstu pašreizējam pr-kam J. Norvelim. Kanadas vanadžu pārstāve Ilga Breikša nesa sveicienus un veltīja atzinīgus vārdus Montrealas nod. vanadzēm. Nodaļu rakstiski sveicināja DV apgāda vad. K. Bencons, Londonas, Bramptonas, Sv. Katerines un Kičeneras nodaļas.

Sekojošā Mārtiņu vakarā vairāk kā simts omuļīgu viesu pavadīja patīkamā noskaņā jaukas stundas. Bija arī loterija ar vērtīgiem laimestiem.

LONDONA, ONT.

● Š. g. 11. novembrī londoniešiem pirmo reizi bija izdeviba savā pilsētā uzņemt Dižkanci un vērot viņa veiklā, dzīvā un precīzā izpildījumā latvju tautas dejas. Šo izdevību viņiem sagādāja L.L. Jaunatnes pulciņš studentes Irenas Zvagules vadībā. Viņa ar īsu uzrunu atklāja un arī noslēdza šī sarīkojuma programmas daļu. Priekšnesumus pieteica čigāna tēlotājs torontietis. Starpbrīžos viņš arī pastāstīja jautrus piedzīvojumus. Pirmajā un trešajā programmas daļā skatītājus iepriecināja Dižkanci; otrā — Aivara Staško grupa dziedāja meksikāņu dziesmas jaukā priekšnesumā un šķiet, jautra satura; diemžēl, londoniešiem nesaprotamā valodā. Programmai sekoja bazārs jauniešu vadībā ar ļoti dzīvu tautiešu piedalīšanos. Pēc tam sarīkojuma dalībnieki, kuŗu nebija daudz, kavējās pie jauniešu klātiem galdiem un diezgan dzīvi dejoja.

Otrā dienā ev.-lut. Trīsvienības baznīcā māc. J. Prauliņš noturēja svinīgu dievkalpojumu varoņu - Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas atcerei

Ps.

HAMILTONA

● Daugavas Vanagu nodaļa 1962. g. 4. februārī baznīcas apakšējās telpās rīko KLMA mākslas darbu izstādi. Tā ilgs 8 dienas, no svētdienas līdz svētdienai.

Rīgā mirīs aktieris un feļetonists

(LZA) Saņemta ziņa, ka Rīgā miris bij. Dailes teātŗa aktieris un sīko feļetonu autors Rutku tēvs, istā vārdā Arvids Michelsons. Viņš dzimis 1886. gada 23. oktobrī. Pēdējos gados pētījis teātŗa vēstures materiālus.

DV TORONTO NODAĻAS VALDES ATKLĀTA SĒDE,

piedalīties Vanadžu kopas Sporta kluba valdēm, kā arī visiem nodaļas biedriem, notiks šī g. 26. novembrī, plkst. 3 p. p. (precīzi), nodaļas namā, 123 Huron Street.

DARBA KĀRTĪBĀ

LATVIEŠU KOPĪGĀ NAMA STATUTU PIEŅEMŠANA.

DV Toronto nodaļas valde norāda uz darba kārtības nopietno nozīmi mūsu organizācijai, kā arī visai latviešu sabiedrībai Kanadā, un lūdz biedrus piedalīties sava viedokļa atklātai izteikšanai.

DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

AR LĀČPLĒŠA GARU

Sv. Katarīnes vanagi draugu un apsveicēju vidū. Uzņēmumā no kreisās: E. Jēkabsons (skauti), O. Ieviņš (Hamiltonas DV), A. Viksne (latv. skolas vec. padome), J. Celms (DV KV), P. Vītols (Sv. Katarīnes DV nod. pr-ks), J. Ronis (Bramptonas DV), P. Treijers (Niagaras latv. draudze) un R. Zālamans (gaidas). J. Liģera uzņ.

Sv. Katarīnes DV nod. 11. gada svētkos

Gada svētku svinīgo aktu atklāja nodaļas priekšnieks Pēteris Vītols, norādot, ka šie svētki zīmīgi sakrīt reizē ar mūsu tautas varoņu dienu. „Lai Lāčplēšu gars mūs vieno un pavada. Nezaudēsim ceribu Latvijai. Lai Latvijas karogs rāda mums gaišo ceļu nākotnei, līdz pienaks brīdis, kad tas atkal varēs brīvi plivot Latvijas ārēs!" uzsvēra runātājs.

„Nesodīsim viens otru, bet kopēji saslēgsimies ap mūsu brīvības simbolu — Latvijas karogu, kas ir latviešu tautas ceriba un ticības pamats. Šis karogs, kas slacīts mūsu karaviru asinīm, redzējis mūsu zemi brīvības saulē, cēlis mūsu tautu zinātnes augstumos un kultūras sasniegumos, līdzvērtīgos lielajām kultūras tautām!"

„Sodien mūsu darbs prasa vēl lielāku piepūli, mūsu kopējie spēki jāsaliedē vēl ciešākā vienībā, jo pamalē no jauna sāk sabiezēt sarkanā migla, kas lēnā, bet labi izplānotā veidā grib apņemt visus", teica Sv. Katerines DV nodaļas priekšnieks.

Pievienojot vienpadsmito zelta zvaigzni nodaļas karoga kātam, P. Vītols uzsvēra — ja liktenis nebūs lēmis vecākajai paaudzei, tad noteikti mūsu dēli un meitas šo karogu pārnesīs brīvajā dzimtenē.

Uzrunu noslēdzot, viņš aicināja visus vienoties latvju tautas lūgšanā.

DV Kanadas valdes sveicienus nesa J. Celms, reizē sveicot arī Niagaras DV nodaļas vārdā. Ilgadīgam un nenogurstošajam Sv. Katrines DV nodaļas valdes loceklim Aleksandram Gailītim J. Celms pasniedza atzinības rakstu.

Bramptonas DV nodaļas vārdā sveicienus nesa nod. pr-ks J. Ronis, tāpat Hamiltonas nod. pr-ks O. Ieviņš sveica Hamiltonas vanagu vārdā. Sv. Katerines latviešu skolas vecāku padomes vārdā — A. Viksne, skautu — E. Jēkabsons, gaidu — R. Zālamans un Niagaras latv. draudzes vārdā — P. Treijers.

Rakstveida sveicienus bija sūtijušas Montrealas, Kičeneras un Toronto DV nodaļas un Sv. Katerines latviešu ev.-lut. draudze.

Pēc svinīgā akta vakara dalībnieki noskatījās filmu „Mana Latvija". Noslēgumā bija saviesīgs vakars.

J. L.

VIENOTI CIŅĀ PAR BRĪVĪBU

Latviešus un lietuviešus ciešām saitēm sien kopā ne tikai dzīves telpa, vēsture un etniskā radniecība, bet arī kopējs liktenis cīnoties par brīvību. Ne tikai jaunākos laikos, bet gadu simteņu vēsturēs tecējumā latvieši un lietuvieši ir cīnījušies plecu pie pleca pret kopējiem apspiedējiem. Neviena no mūsu tautām nav skaitliski liela, bet neapslāpējama brīvības dziņa, varonība un uzupurēšanās ir bijuši faktori, kas ļāvuši mūsu tautām eksistēt Baltijas telpā nu jau gadu tūkstošus.

Pēc īsa brīvības perioda no 1918. — 1940. gadam, mūsu zemes atkal ir okupētas, tautas nospiestas verdzībā vai izkliedētas pasaules vējos; kultūras vērtības kājām mītas un viss, kas mūsu tautām bija svēts un dārgs, — nīsts un nicināts. Materiālistiskā sarkanā migla, kas, nākdama no austrumiem, šodien klāj lielu pasaules daļu, vispirms pārklāja mūsu zemes.

Ir pagājuši daudzi gadi no viņas tālās jūnija dienas, kad padomju tanki un naglotie zābaki uzsāka bradāt mūsu brīvās un Dieva svētītās zemes. Pavirši vērojot var likties, ka mūsu naidnieks gadu tecējumā pieņemās spēkā un varenībā, bet mūsu izmisuma cīņa nedod cerētos rezultātus. Tas nedrīkst mūs samulsināt nedz arī likt krist nepamatotā pesimismā.

Nekas materiāls zem šīs saules nav mūžīgs. Ar laiku netaisnās un bargās varas sabrūk puteklos, bet mūžīgā taisnība paliek. Ka latviešu un lietuviešu valodas cauri gadu tūkstošiem ir skanējušas Baltijas jūras krastā, ka mūsu tautas ir pārdzīvojušas briesmīgas kara vētras un iznīcību, ka mūsu kultūra saglabājusies cēla un nesagrauta, tā nav tikai sagadīšanās. Tā nepārprotami ir Augstākā likteņu lēmēja griba. Un mēs, kā ticīgas tautas, ticam Dievam un viņa mūžīgai taisnībai. Mēs nesatricināmi ticam, ka reiz abas valstis, Latvija un Lietuva, nokratīs verdzības važas un, brīvības saulei atspīdot, celsies vēl nepieredzētā spožumā.

Tāpēc, šinī ticībā un pārliecībā, ka cīnāmies par taisnu un svētu lietu, nezaudēsim cīņas sparu un cerības uzvarai. Nakts šķiet vistumšākā īsi pirms ausmas. Mūsu brāļi dzimtenē šodien rupja pārspēka nospiesti ceļos, maz var darīt sevis un tēvijas labā. Bet tāpēc mēs esam viņu sūtņi un runas vīri brīvajā pasaulē.

Izmantosim katru izdevību, lai atgādinātu brīvajām tautām mūsu likteni, meklēsim draugus un domu biedrus Rietumu valstsvīru un darbinieku rindās, krustosim naidnieka plānus un ceļus visur, kur tas iespējams. Ūdens piliens nav liels un sevišķi varens, bet nemitīgi krītot, tas saskalda pat cietāko klinti. Kļūsim arī mēs par tādiem nemitīgiem ūdens pilieniem — un pienāks laiks, kad varenās apspiedējas klintis bruks.

Latvijas valsts svētku gadījumā sūtu sirsnīgus sveicienus brāļiem lietuviešiem un novēlu, lai vienotā cīņā par abu tautu brīvību mēs paliktu nelokāmi un gūtu labākos panākumus. Tikai vienībā ir spēks, tāpēc būsim vienoti!

J. Niedra,
Brīvās Pasaules Latviešu apvienības valdes loceklis
un
Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā viceprieksšēdis.

Godina prof. P. Ķiķauku

Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes Hamiltonā dāmu komiteja Svētdien, 12. novembrī bija rīkojusi draudzes vakaru, kas notika 11 novembŗa noskaņā. Vakaru atklāja māc. E. Pavasars un klātesošie ar aplausiem godināja draudzes locekli L.k.o.k. J. Kapteini, kas Latvijas atbrīvošanas karā parādījis lielu varonību.

Prof. P. Ķiķauka nolasīja referātu „Vārda Nācarietis dažādie iztulkojumi." Pēc referāta māc. E. Pavasars pateicās sirmajam zinātniekam par interesanto priekšlasījumu. Draudzes un dāmu komitejas vārdā pr-ce E. Vītoliņa pasniedza prof. P. Ķiķaukam balvu — rakstāmgalda piederumus sakarā ar profesora 75 g. dzimšanas dienu, kas ir š. g. 28. novembrī. No DV Hamiltonas nodaļas apsveica E. Dāvidsons. Vēl sirmo jubilāru sveica bijušie audzēkņi māc. E. Ķeŗģis ar kundzi u. c. Vakars bija pulcējis ap 60 uzmanīgu klausītāju, kas ar lielu interesi sekoja referātam.

J. G.

TAUTIEŠI, ZIEDOJIET MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM ZIEMSVĒTKOS!

Tuvojas atkal Ziemsvētki, šie prieka un līksmības svētki. Ne visur un ne visiem ir iespēja šos svētkus svinēt. Daļa mūsu tautiešu vēl arvien atrodas Sibirijā un citās izsūtījumu vietās. Tur neatspīdēs svētku eglītes svecīšu gaisma.

Arī Latvijā palikušiem tautiešiem neklājas viegli. Pār mūsu dzimtenes kalniem un lejām plūst sarkanā migla.

Tāpat veco cilvēku mītnēs Vācijā prieka nav daudz. Arī viņi šos svētkus sagaidīs pie plāna maizes rieciena. Mūsu kara invalīdi ar sakropļotiem locekļiem atrodami ne tikai brīvā pasaulē, bet daudzi arī Latvijā. Tici, tautieti, arī viņiem nav viegli.

Visi šie simti un tūkstoši GAIDA ZIEMSVĒTKUS, GAIDA NEDAUDZ PRIEKA UN GAISUMA savā drūmajā ikdienā.

Daugavas Vanagu organizācija cenšas palīdzēt visiem latviešiem kā brīvajā pasaulē, tā arī Latvijā, Sibirijā, un it visur, kur palīdzība ir tiešām vajadzīga.

Plašais palīdzības darbs, ko veic Daugavas Vanagu organizācija, prasa ļoti lielus līdzekļus, kuŗu bieži vien ir par maz.

Lai rastu līdzekļus šī palīdzības darba veikšanai, Daugavas vanagi arī šogad, tāpat kā iepriekšējos gados, pirms Ziemsvētkiem griežās pie visiem tautiešiem brīvajā pasaulē, ziedot pēc katra spējām un pārliecības, lai arī mūsu trūkumcietējiem šie svētki būtu kaut nedaudz gaišāki.

Katrs ziedojums, arī tas vismazākais, pilda savu uzdevumu.

Visi ziedojumi tiks izlietāti tikai pēc ziedotāja norādījuma.

Daugavas vanagi Kanadā šogad ziedojumus vāc ar ziedojumu sarakstiem, kur ir šādi iedalījumi — Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā, Invalīdiem un to piederīgiem, Veciem un slimiem tautiešiem, Bez norādījuma un Speciāli norādījumi (kultūrāliem mērķiem, komūnisma apkarošanai, jaunatnei u. t. t.).

Šis iedalījums dod ziedotājam iespēju nodot savu ārtavu tieši tām vajadzībām, ko viņš uzskata par svarīgāko un nepieciešamāko.

Par katru ziedojumu ziedotājs var saņemt kviti, kas derīga ienākumu nodokļa aprēķinos. Par ziedojumu $5,- un vairāk kvitis tiek piesūtītas bez pieprasījuma.

TAUTIEŠI! IEPRIECINĀSIM ZIEMSVĒTKOS MŪSU INVALĪDUS UN TRŪKUMCIETĒJUS!

DV KANADAS VALDE

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC,
TORONTO. PL. 9-6266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0566.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā tehnikuma (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — ethisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Sūnas un Juŗa Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Keniņš) un ārija vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Keniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kaŗa skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel. Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
18. decembrī — Latviešu YMCAs un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — viru kora Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

LATVIEŠU APRIŅĶI

18. novembrī — valsts svētku atceres svinības ar sekojošu grozīņu vakaru, Latviešu lauks. b-bas sarīkojumā notiks Šelburnas Leģiona zālē, plkst. 8 vakarā.

HAMILTONĀ

Piekt.dienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATERINES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. riko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

SVEICU
P. DREIMANIS
DROŠIEM P
NĀKOT
LATVIJAS BRĪVVALSTS
UN AIZSTĀVĒŠANA
Atceroties Latvijas brīvvalsts proklamēšanu, jāpakavējas pie tās tautiešu saujiņas, kas veica šo uzdevumu un aicināja iedzīvotājus atbalstīt viņas darbu, sagādājot līdzekļus politiskās neatkarības nodrošināšanai un veicinot tās aizsardzību.
Skaidrības labad pārdomās par nelielās tautiešu grupas drosmi jāiziet no valsts un tās iedzīvotāju attieksmēm. Daudzi domātāji un politiskās dzīves vadītāji ir tanīs domās, ka valsts kalpo cilvēkiem, sekmējot viņu vajadzību apmierināšanu un veicinot kultūras attīstību, kas atvieglo dzīves grūtības un ceļ tās standartu.
Ar tādu domu gaitu grūti samierināties tiem, kas cilvēkus degradē līdz ražošanas līdzekļiem. Viņi ir pilnīgi pretējās domās, apgalvojot, ka valsts ir pašmērķis, kam jākalpo cilvēkiem. Šāda pārliecība ir komūnistiem, kas savās valstīs kalpina cilvēkus, pat verdzinot viņus. Ja šo valstu vaditājiem šķiet, ka daži darbinieki nepietiekami veikli un labi veic savus uzdevumus, tad viņi ierobežo to brīvību, apvainojot viņus sabotāžā un reizēm pat atņemot apvainotiem dzīvību.
Sādās zemēs masas ir vienaldzīgas pret savu valsti; tikai tās dzīves vaditāju aprindas īpaši rūpējas par to, cenšoties apmierināt savu godkāri un nodrošināt sev labu stāvokli kā materiālā ziņā, tā arī citās dzīves nozarēs. Ar to viņi faktiski atzīst pretējā uzskata pareizību, ka valsts kalpo cilvēkiem.
Latvijas brīvvalsts dibinātāji un izcinītāji nepārprotami pierāda, ka valsts kalpo saviem iedzīvotājiem. Ilgu laiku nodzīvojuši sveštautiešu virsvaldībā, latvju tauta cerēja, ka savā valsti viņas stāvoklis uzlabosies. Šo cerību viņa stiprināja daži dzejnieki, cildinādami senlatviešu valstiņas un izcēlodami varoņus cīņā ar tautas ienaidnieku. 1905. gadā vēlākais sūtnis Dr. Miķelis Valters centās pārliecināt sociāldemokratu partiju, ka strādnieku stāvoklis Latvijā uzlabosies tikai savā brīvvalstī, bet ne Krievijā. Šīs domas paņēma arī citi tautieši, piem. dzejnieks Jānis Akuraters.
Neliels pulciņš tautiešu karā izpostītā zemē iedrošinājās nodibināt Latvijas valsti, lai pakalpotu savai tautai un celtu tās kultūras līmeni, ko bija grūti veikt Krievijas paspārnē.
Kaŗa novājinātā un karotāju terrorizētā latvju tauta ar bažām apbrīnoja šī pulciņa drosmi un nebija pārliecināta par politiskās patstāvības noturēšanu. Pirmās sekmes ar politiskiem bil
ELZAS SEDLIŅAS ATVA
TAUTAS DZIES
notiks PIEKTDIEN (ne svētdi
plkst. 7.30 vakarā, Hull House
Pie klavierēm ZAI
Programmā —
J. Vītola, A. Kalniņa, V.
Ieejas maksa $1.50, studenti
Kaŗa invalīdiem un strēln
Apmeklēt aicina: Latv. Strēln.
Zviedrijā, Borosā, Elza Sedliņa dz
Tuvākas ziņas pie m
BOUCK, HE
un
BARRIS
GEORG
Q
EM 3-4451

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.

Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.

Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.

Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18. novembrī — Latvijas valsts svētku akts Centrālā technikumā (Harbord un Lippincott ielu stūrī).
22. novembrī, plkst. 8 vakarā — ethisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Difenbēkera piedalīšanos, Queen Elizabeth Hall — CNE parkā.
22. novembrī — Martas MacVicar, Kārļa Šūnas un Juŗa Ciruļa dziesmu (J. Poruks, T. Ķeniņš) un āriju vakars Sv. Barnaba baznīcas zālē.
25. novembrī — Vašingtonas teātra viesizrāde.
30. novembrī — tenora V. Salnas koncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kaŗa skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel. Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 College St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīgā eglīte Sv. Andreja baznīcā.
18. decembrī — Latviešu YMCAs un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
10. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — vīru koŗa Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.

LATVIEŠU APRIŅĶI

18. novembrī — valsts svētku atceres svinības ar sekojošu groziņu vakaru, Latviešu lauks. b-bas sarīkojumā notiks Šelburnas Leģiona zālē, plkst. 8 vakarā.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
18. novembrī — Lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas dienu atcere un Dziesmu svētku atskaņas.

SV. KATERĪNES

26. nov. — Daugavas vanadžu kopa, plkst. 3 p.p. rīko Ziemsvētku tirdziņu Atlanta klubā.
30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

SVEICU TAUTIEŠUS LATVIJAS VALSTS GADA DIENĀ!

V. PALMA

P. DREIMANIS

DROŠIEM PIEDER NĀKOTNE!

LATVIJAS BRĪVVALSTS PROKLAMĒŠANAS UN AIZSTĀVĒŠANAS ATCEREI.

Atceroties Latvijas brīvvalsts proklamēšanu, jāpakavējas pie tās tautiešu saujiņas, kas veica šo uzdevumu un aicināja iedzīvotājus atbalstīt viņas darbu, sagādājot līdzekļus politiskās neatkarības nodrošināšanai un veicinot tās aizsardzību.

Skaidrības labad pārdomās par nelielās tautiešu grupas drosmi jāiziet no valsts un tās iedzīvotāju attieksmēm. Daudzi domātāji un politiskās dzīves vadītāji ir tanīs domās, ka valsts kalpo cilvēkiem, sekmējot viņu vajadzību apmierināšanu un veicinot kultūras attīstību, kas atvieglo dzīves grūtības un ceļ tās standartu.

Ar tādu domu gaitu grūti samierināties tiem, kas cilvēkus degradē līdz ražošanas līdzekļiem. Viņi ir pilnīgi pretējās domās, apgalvojot, ka valsts ir pašmērķis, kam jākalpo cilvēkiem. Šāda pārliecība ir komūnistiem, kas savās valstīs kalpina cilvēkus, pat verdzinot viņus. Ja šo valstu vadītājiem šķiet, ka daži darbinieki nepieciešami veikli un labi veic savus uzdevumus, tad viņi ierobežo to brīvību, apvainojot viņus sabotāžā un reizēm pat atņemot apvainotiem dzīvību.

Šādās zemēs masas ir vienaldzīgas pret savu valsti; tikai tās dzīves vadītāju aprindas īpaši rūpējas par to, cenšoties apmierināt savu godkāri un nodrošināt sev labu stāvokli kā materiālā ziņā, tā arī citās dzīves nozarēs. Ar to viņi faktiski atzīst pretējā uzskata pareizību, ka valsts kalpo cilvēkiem.

Latvijas brīvvalsts dibinātāji un izcīnītāji nepārprotami pierāda, ka valsts kalpo saviem iedzīvotājiem. Ilgu laiku nodzīvojuši svešštautiešu virsvaldībā, latvju tauta cerēja, ka savā valstī viņas stāvoklis uzlabosies. Šo cerību viņā stiprināja daži dzejnieki, cildinādami senlatviešu valstiņas un iztēlodami varoņus cīņā ar tautas ienaidnieku. 1905. gadā vēlākais sūtnis Dr. Miķelis Valters centās pārliecināt sociāldemokratu partiju, ka strādnieku stāvoklis Latvijā uzlabosies tikai savā brīvvalstī, bet ne Krievijā. Šīs domas pauda arī citi tautieši, piem. dzejnieks Jānis Akuraters.

Neliels pulciņš tautiešu karā izpostītā zemē iedrošinājās nodibināt Latvijas valsti, lai pakalpotu savai tautai un celtu tās kultūras līmeni, ko bija grūti veikt Krievijas paspārnē.

Kaŗa novājinātā un karotāju terrorizētā latvju tauta ar bažām apbrīnoja šī pulciņa drosmi un nebija pārliecināta par politiskās patstāvības noturēšanu. Pirmās sekmes ar politiskiem pretiniekiem jau pavairoja entuziastu skaitu. To uzvara aizrāva arvien vairāk tautiešu; tikai minoritātes ar skaudību novēroja šos sasniegumus.

Drīz vien visa latvju tauta bija drosmīgā pulciņa pusē. Tas īpaši vērojams Bermonta uzbrukuma laikā, kad sirmgalvji ieņēma sargu vietas, pieaugušie vīrieši un jaunieši stājās karavīru rindās, bērni bija ziņneši un sievietes šuva veļu un drēbes karavīriem, gatavoja viņiem ēdienus un apkopa ievainotos. Visa tauta bija patriotisma kalngalos.

Tādā kārtā nedaudzu tautiešu drosme aizrāva visu tautu un lika tai uzupurēties vispārības labā. Upuru bija daudz. Viens no pirmajiem aizgāja veļu valstī aizsardzības ministrs Jānis Zālītis, pārpūlējies armijas organizēšanā un apgādāšanā. Viņam sekoja citi, galvenokārt karavīri. Brāļu kapi Rīgā ir labākais liecinieks tam, ka latvju dēli uzupurējās sa vas tautas labā.

Tātad pārliecība, ka sava nacionālā valsts nepieciešama latvju tautai viņas vajadzību apmierināšanai un kultūrālai attīstībai, deva drosmi nodibināt brīvvalsti un uzupurēties tās labā. Šīs valsts 20 gados tik strauji pieauga tautas materiālā labklājība un attīstījās visas kultūras nozares, ka pat lielo demokratiju pilsoņi apbrīnoja šos sasniegumus. Tātad attaisnojās tautas cerība uzlabot stāvokli savā nacionālajā valstī.

Latvijas brīvvalsts dibinātāju drosme un tautiešu uzupurēšanās vispārības labā ar to lieliskajām sekām ir paraugs tagadējiem tautiešiem cīņā par savas brīvvalsts atjaunošanu. Valsts svētkos tautiešiem īpaši jāatceras 1918. un turpmāko gadu piedzīvojumi un jāmācās no tiem kalpot savai tautai.

Nav sevišķi jāskumst par tiem trimdiniekiem, kas vairs nedomā sekot Latvijas brīvvalsts dibinātāju paraugam. Tādi atkritēji bijuši visos laikmetos un dažādās situācijās, jo cilvēku centieni nav pārredzami. Cīņā ne vienmēr ir svarīgs dalībnieku skaits, bet galvenokārt viņu drosme un veiklība, kā arī gatavība uzupurēties savas tautas un viņas valsts labā. Drošmīgiem ar laiku parasti seko citi, un mērķis nepaliek nesasniegts.

Latvju jaunatne, kurai svēta savas tautas politiskā patstāvība, droši seko tagadējiem kultūrāliem sasniegumiem ar nolūku sagatavoties tautiešu dzīves standarta celšanai un sava stāvokļa nodrošināšanai.

Lai atjaunotā Latvijas brīvvalstī pilsoņu labklājība un kultūrālā attīstība sasniedz zinātnei atbilstošu līmeni!

Svinīgā Latvijas neatkarības proklamēšana 1918. gada 18. novembrī Nacionālā teātrī Rīgā.

ELZAS SEDLIŅAS ATVADU KONCERTS —
TAUTAS DZIESMU VAKARS
notiks PIEKTDIEN (ne svētdien), 24. novembrī š. g., plkst. 7.30 vakarā, Hull House kamīna zālē, ČIKAGĀ.
Pie klavierēm ZAIGA ORE.
Programmā —
J. Vītola, A. Kalniņa, V. Dārziņa u. c. dziesmas.
Ieejas maksa $1.50, studentiem un skolēniem 50¢.
Kaŗa invalidiem un strēlniekiem ieeja brīva.
Apmeklēt aicina: Latv. Strēln. kopa un Krolla Kult. birojs.
Zviedrijā, Borosā, Elza Sedliņa dziedās sestdien, 2. decembrī.
Tuvākas ziņas pie mācītāja Šviķa.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS un DOUGLAS
BARRISTERS & SOLICITORS
GEORGE A. FALLIS
Q.C. B.A., LL.B.
EM 3-4451 TORONTO. 335 BAY ST.,

Vecais strēlnieks un grāmatu draugs septiņdesmitgadnieks

Uz septiņdesmit mūža gadiem šinīs dienās Detroitā atskatījās vecais strēlnieks un sabiedrisks darbinieks Alfreds Epners.

Gaviļnieks ir bukaišnieks un jau no jaunības dienām ieņēmis dažādus amatus Mežmuižas draudzē.

Sav. Valstīs iecelojis 1950. gadā. Kopš ierašanās Detroitā E. ir Sv. Pāvila draudzes pērminderis. Viņš vienmēr bijis atsaucīgs grūtībās nonākušo tautiešu atbalstīšanā.

Būdams latviešu grāmatu draugs, A. Epners var lepoties ar vienu no lielākām latviešu bibliotēkām visā kontinentā.

Veselību un garu mūžu turpmākajās dzīves gaitās.

SARGĀSIM SEVI NO VIENALDZĪBAS UPES

DV Čikagas apvienības rīkoto Lāčplēšu dienas atceres aktu ievadīja māc. K. Kuškevica svētbrīdis. Apvienības priekšnieks Uldis Vītols uzrunā aicināja uz brīdi aizmirst rūpju un traukšmes pilnās dienas un, atceroties mūsu lāčplēšus, domās aizstaigāt mūsu tautas svētnīcā — Brāļu kapos.

„Pieminēsim mūsu strēlniekus, karavīrus un biedrus, ne tikai tos, kas ir ar mums, bet arī tos, kas staigā Visuvarenā lielceļos. Sargāsim sevi, lai neieplūstam lielajā Vienaldzības upē!" Akta dalībnieki vienojās tautas lūgšanā „Dievs, svētī Latviju!".

LKOK J. Ruģēns sirsnīgos vārdos pateicās apvienībai par ikgadējo svētku atceres akta rīkošanu, uzsveŗot, ka 11. novembris ir visu varoņu diena. „Visi esam cīnījušies, visi esam ziedojuši uz Tēvzemes altāra."

Aktu ar priekšnesumiem kuplināja dzejnieks Valdis Krāslavietis, no jauna pierādot, ka ne visi modernā stila mīļotāji kopj ikdienas cilvēkam neizprotamo abstraktisma dzejas ziedu. „Izmisums bija tavs tēvs, Gruzdošā spīts — tava māte..." — nav jābūt bijušam cīnītājam, lai šos vārdus saprastu.

Kā jaunā čellista P. Svinska, tā arī pianistes I. Birzes sniegums bija patīkams.

Lāčplēšiem un invalidiem vanadzes pasniedza ziedus un tos personīgi apsveica DV Čikagas apv. pr-ks Uldis Vītols. Cerēsim, ka brīdinājumu sargāties no lielās vienaldzības upes sadzirdēs tie, kas pienākuši tik tuvu tās krastiem.

V. H.

Savienotās VALSTIS

BAFALO

● Bafalo jaunatnes pulciņa rīkotais Mārtiņu vakars, neskatoties uz darbdienas vakaru, izdevās ļoti labi. Bija sapulcējušies kopā 50 tautiešu, kas tautas dziesmās, dejās un rotaļās pavadīja vakaru silti un sirsnīgi. Dziedāja jauni un veci, un pie jauniešu krāšņi puzuriem, saulītēm, latviskām vāzēm un svečturiem mistiskā sveču gaismā klātā cienasta galda stundas aiztecēja nemanot. Daudz jauniešu ieradās kā ķekatnieki. Tos laipni saņēma mājas saimniece, skolotāja S. Juberte.

KALAMAZŪ

● Gaujas gaidu vienības mazās guntiņas, vadītājas Ievas Zadiņas vadībā, Mārtiņvakara atzīmēšanai bija noorganizējušas ķekatniekus. Maskojušās gan par zvēriem, gan putniem, tās ar lielu prieku apciemoja vairākas tautiešu mājas, atsvaidzinot senās tautas paražas.

● Pasaules draudzības festivālā, 9. un 10. novembrī YWCA's sporta zālē, starp citu tautu stendiem, šogad bija atkal redzami latviešu daiļamatniecības izstrādājumi. Līdzās mākslas darbiem, bija iekārtots otrs stends, kur apmeklētāji varēja nogaršot latviskos cepumus, ieskaitot Jāņu sieru un pīrāgus. Daiļamatniecības darbi un rotas izstādei bija devis V. Miķelsons, bet cepumus gatavojušas pārstāves no visām latviešu organizācijām un draudzēm. Stendus pārzināja Latviešu biedrības dāmu komiteja.

● Markitantu ģimene iepirkusi māju pilsētas austrumu daļā.

● 12. novembrī dievkalpojuma laikā māc. A. Piebalgs kristīja L. un E. Frīdes meitiņu Silviju Mirdzu.

● 9. novembrī māc. A. Piebalgs pēdējā gaitā no Langeland bēŗu nama uz Riverside kapu latviešu nodalījumu izvadīja Kalamazū ev. - lut. latv. draudzes vecāko locekli Jāni Lapsiņu, kuŗa pastāvīgā dzīves vieta bija Lansingā. Viņa gadu skaits tuvojās 93.

● Lāčplēša piemiņas dienu savas ģimenes vidū klusībā atcerējās abi šeit dzīvojošie LKOK, Roberts Blankenburģis un Aleksandrs Lasis. Pēdējais tikai nesen ieradās no Kongo.

● Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes jaunceļamais dievnams tuvojas izbūves noslēgumam, un 10. decembrī to paredzēts iesvētīt, piedaloties Latviešu ev. - lut. draudžu pārvaldei un vairākiem mācītājiem. 17. decembrī jaunajā baznīcā tiks noturēts dievkalpojums amerikāņu viesiem.

● Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes nama pagraba stāva izbūvi gaļīgi nobeigt paredzēts līdz Pateicības dienai, 23. novembrim. Izveidojot jaunu apkures sistēmu, izņemot dažas sienas, pagraba stāvā būs rasta telpa sanāksmēm un jaunatnes nodarbībām ar kapacitāti vairāk kā 200 personām.

MILVOKI, VISK.

● Milvoku ev. - lut. un Sv. Jāņa draudžu kopīgi iegādātās baznīcas remonta darbi norit sekmīgi. Baznīcas ārpuses krāsošanas darbi gandrīz jau nobeigti. Pašreiz norit darbi baznīcas iekšpusē. Pašreizējie un plānošanā esošie darbi prasa un prasīs daudz darba spēka un līdzekļu. Ar materiāliem līdzekļiem abu draudžu vadības cenšas saimniekot taupīgi, bet darba spēks — abu draudžu locekļu ziedojums — ir vēl ļoti vajadzīgs.

● Milvoku ev. - lut. draudzes mācītājs E. Putniņš 20. oktobrī salaulājis Annu Bukalderu ar Nikolaju Petrovski.

● 3. novembrī miris 51 g.v. Marģeris Ziedonis un apbedīts Wisconsin Memorial Park kapsētā.

● Milvoku ev. - lut. draudzes Mirušo piemiņas dievkalpojumu ar dievgaldu 26. novembrī, plkst. 9.30. Dziedās J. Jakalovskis. Iesvētes mācības plkst. 10.30.

● 28. oktobrī pēkšņā nāvē 65 g. vecumā no šīs pasaules gaitām šķīrās Mārtiņš Ozoliņš. Viņš bija nodarbināts kādā no šejienes lielākām rūpnīcām. Sabiedriskā darbā daudz nepiedalījās, izņemot DV apvienībā. 28. oktobŗa rītā, gatavojoties uz darba vietas arodbiedrības sapulci, viņu pārsteigusi trieka. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja Milvoku ev.-lut. draudzes mācītājs Ed. Putniņš uz Wisconsin Memorial kapsētu, kur nelaiķi kremēja.

A. L.

FILADELFIJĀ

● DV apvienības Filadelfijā rīkotais Mārtiņvakars š. g. 11. novembrī aizritēja patīkamā sirsnībā un pacilātībā. Ievada daļā DV apvienības priekšnieks Pēteris Pupurs izsniedza šaušanas sacensībās izpelnītās godalgas. Ar mušketi 1. vietu ieguvis Vilis Abrams, 2. — Edgars Stūrmanis, 3. — Pēteris Pupurs. Māla baložu šaušanā 1. vietā Pēteris Tūlis, 2. — Edgars Stūrmanis, 3. — Vilis Abrams.

Cienasta sagatavošanā, pasniedzot Mārtiņbērniem pašu mājās ceptu zosi — īstu, ne tā, kā savā laikā Putlosā uz veca dēļa zīmētu — īpaši atzīmējamas Pupura, Tūļa un Abrama kundzes.

KLĪVLENDĀ

● Klīvlendas latviešu karavīri kopīgi atzīmēja Lāčplēšu dienas atceri. DV apvienības mītnē pulcējās vecie strēlnieki, atbrīvotāji, leģionāri, vanagi, vanadzes, invalīdu apvienības biedri un citi tautieši. Garīgo aktu vadīja māc. K. Briedis. Interesanti referēja DV apvienības valdes loceklis Jānis Jenzis par notikumiem Rīgā 1919. g. oktobŗa un novembŗa mēnešu dienās. Referents, pats būdams armijas štāba darbinieks, savus personīgos piedzīvojumus dzīvi attēloja klausītājiem.

Programmas daļu izpildīja K. Brieža vijoles studijas audzēkņi. Andreja Eglīša un V. Tomas dzejas deklamēja Astra Linde un Rita Kaugurs. Oficiālo svinības daļu noslēdza DV apvienības pr-ka īsa uzruna ar sirsnīgiem pateicības vārdiem programmas izpildītājiem un svinību dalībniekiem.

J. E.

LATVIJA AMERIKĀ
PĀRSTĀVIS ČIKAGĀ
V. HERMANE - DALY,
368 HEINE ST.,
ELGIN, ILL., USA.

VALSTS SVĒTKOS TAUTIEŠUS SVEIC

DAINA PRESS LTD.
TORONTO BA 2-4021

LITTLE RIGA
LATVIEŠU DELIKATEŠU VEIKALS
343 Roncesvalles Ave., Toronto.
Vija Kraujiņa

A. KRISTAPSONS
1095 Queen St. E., Toronto.
HO 6-5152.

ILMĀRS ANDREJSONS
C. L. U.
Visa veida apdrošināšanām lūdzu zvanīt
HI 7-4323
41 Muircrest Drive, Don Mills.

LASITAJU vēstules

PAREIZS SOLIS PAREIZĀ VIRZIENĀ

Jūsu laikraksta š. g. 25. oktobŗa n-rā ievietota ziņa par Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes padomes lēmumu par event. šīs draudzes lauku īpašuma Saulaines territorijas paplašināšanu. Jāapsveic. Ar to būs rasta reāla iespēja lielākas un plašākas latviešu apmetnes izveidošanai Toronto pievārtē.

Jau kopš gadiem mūsu ziemeļu brāļi - igauņi Toronto tuvumā iepirkuši ap 400 akru lielu zemes platību, kur uzcelts krietni pāri simtam vasarnīcu, bet pārējā īpašuma daļa kalpo sabiedriskām vajadzībām. Līdzīgu centru, pat ar baznīcīņu, izveidojuši Wasaga - Springhurst Beach territorijā brāļi - lietuvieši.

Saulaines apvidū daba ar izšķērdīgu roku izbārstījusi jo bagāti savus krāšņumus. Lūkosim tos aptvert un pienācīgi izmantot.

Iecerētā nodoma sekmīgai realizēšanai vēlēsim draudzei dievpalīgu.

Fricis Taube.

ASV BAZNĪCĀS

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 10.00 no rīta svētdienas skolas Latvijas valsts piemiņas akts: DV pr-ka Augusta Vanaga referāts „18. novembris toreiz un tagad". Skolēnu priekšnesumi Verēnas Strautnieks vadībā. Plkst. 11.00 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds. Plkst. 12.30 baznīcas apakšējā zālē draudzes sapulce.

JURA BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA

51 Duchess St., Toronto. EM 3-6496.

N. Bojārs. Ph. D

VAI AMERIKĀŅI PANĀKS KRIEVUS RAĶEŠU ZINĀTNĒ?

V

Sīkākie novērojamie mikrometeoriti sver katrs tikai vienu desmit biljono daļu no grama, un būtu tik tikko saredzami mikroskopā. Šādi puteklīši ārpus atmosfairas uzduras reizi sekundē katram kvadrātmetram no satelita virsas laukuma. Meteori smilšu grauda lielumā ir jau daudz retāk sastopami. Šādi meteori, kas sver ap 2/100 grama, uzduras vidēja lieluma telpas kubim tikai apmēram reizi gadā, bet toties to caursišanas spēja ir apbrīnojami liela. Ja šis smilšu grauds lido ar caurmēra meteora ātrumu (50 km/sek.) tas spēj pārsist līdz 1 centimetru biezu tērauda plāksni vai 4,7 cm biezu alumīnija sienu. Pašreizējās degvielas nespēj raķešu kuģi pacelt ārpus Zemes pievilkšanas lauka, ja tā sienas ir tik biezas kā tanku bruņas. Kā Dr. von Brauns saka, piesardzības noteikumi nedrīkst būt pārāk augsti, un telpas ceļiniekiem ir jāuzņemas zināms risks.

Iespējams, ka atradīs vieglākus un izturīgākus materiālus par aluminiju telpas kuģu sienām. Dzelzs īpatnējais svars ir 7,9; aluminija 2,7; magnēzija un berillija 1,7; ūdens 1,0 un litija tikai 0,5 grami kubikcentimetrā. Daži magnēzija kausējumi var izrādīties izdevīgāki par aluminiju. Berillijs ir pārāk trausls un viegli saplīst, lai gan šī metalla tirību, apstrādāšanas techniku un kausējumu stiprumu varētu uzlabot nākotnē. Litijs, sudraba krāsas metalls, ir divreiz vieglāks par ūdeni un pat vieglaks par korķi; bet litijs ir mīksts un reaģē uz ūdeni. Telpas ceļinieki, atgriežoties Zemes atmosfairā, varētu ieskriet lietus mākoni, un litija sienas uzspraģtu gaisā!

Vieglākas būtu kuģa dubultās sienas. Ķimiķi pēta vieglas plastiskas vielas iekšējai telpai starp metalla sienām. Šo plastisko organisko polimeru stiprumu var uzlabot ar asbesta, metallu vai stikla šķiedrām. No mākslīgiem organiskiem polimeriem, kas satur šādas šķiedras, var pagatavot viegla svara bruņu cepures, šautenu stobrus, un degvielu tvertnes, kas var izturēt tādu pašu gāzu spiedienu kā tikpat biezas, bet daudz smagākas tērauda tvertnes.

VIELAS AR AUGSTĀKO KUŠANAS TEMPERATŪRU

Raķešu izvadcaurulēm un telpas kuģu priekšgalam vajag vielu ar augstāko iespējamo kušanas temperatūru. No tiriem metalliem labākais ir volfrāms, kas kūst pie 6170°F (vai 3370 gr. C). Volfrāms ir pelēki melns, ļoti ciets metalls, kuŗu lieto arī tanku bruņām, sakausējot to ar dzelzi, kas satur oglekli un daudz metallīts mazākos daudzumos. Jo spēcīgākas ir degvielas, jo karstākas gāzes motors izgrūž pa izvadcaurulēm milzīgā ātrumā. Pašreizējo telpas kuģu motora gāzu temperātūra sasniedz 6300°F, tā ka tās sadedzina un izkausē pat volfrāmu. Ir daži vairāku metallu kausējumi, kam ir augstāka kušanas temperātūra par Volfrāmu. Citu smagu metallu savienojumi ar oglekli, slāpekli vai bōru varētu varbūt derēt raķešu caurulēm līdz apm. 7000° F. Cita iespēja ir apklāt volfrāma režģi ar plastiskām vielām, kas neķūst, bet karstumā pārvēršas oglē. Oglekļa kušanas temperātūra ir augstāka par 6400° F. Šis oglekļa slānis pamazam sadeg un noliecojas raķetes priekšgalā, bet metalla iekšējais režģis to satur kopā, un ogleklis savukārt aizsargā metallu un telpas kuģa iekšpusi no karstuma. Tādā veidā ķimiķi gādā materiālus telpas kuģim, lai tas neuzliesmotu kā meteors, lielā ātrumā atgriežoties atmosfairā no pasaules telpas. Nākotnes raķešu degvielu gāzes, kas saturētu ārkārtīgi reaktivu gāzi — fluoru, var sasniegt 8300° F. Tādā gadījumā raķešu gāzu izvadcaurules būs jāatdzesē no ārpuses ar radiatoram līdzīgu sistēmu, jo neviena pazistama cieta viela nespēj šādu karstumu izturēt.

ELEKTROMAGNETISKIE SPĒKI VAR PAĀTRINĀT DZINĒJVIELU ATOMUS AR ELEKTRISKU LĀDIŅU

Ja kādas ķimiskas vielas atomi nes elektrisku lādiņu, tos sauc par jōniem. Tā kā pretējas zīmes elektriskie lādiņi pievelkas, jōnus var paātrināt elektriskā laukā. Jōni var sasniegt daudz lielāku ātrumu nekā tagadējo raķešu degvielu gāzes. Piem., alfa stari jeb hēlija jōni var sasniegt desmito daļu no gaismas ātruma, un beta stari jeb negātivi elektrības lādiņi, izejot no atomu kodoliem var sasniegt vairāk kā deviņas desmitdaļas no gaismas ātruma. Gaismas ātrums (300.000 km/sek.) ir vislielākais iespējamais ātrums.

Kā jōnus nākotnes raķešu motoram palīdz izmantot pozitīvi lādētus cēzija atomus. Cēzijs, līdzīgi litijam, natrijam un kalijam, ir sudrabaini spoža metalls, kas strauji reaģē uz ūdeni, radot sārmainu šķidumu. Ūdenim un gaisam neesot klāt, karsējot cēziju tukšā telpā, var iegūt un pārvērst jōnos cēzija tvaikus. Elektriski bombardējot telpu ar šiem jōniem, var dzīt raķešu kuģi pretējā virzienā. Tā kā jōnu motora dzinējvielu ātrums varētu būt simtiem reižu lielāks par tagadējo raķešu gāzu ātrumu, nākotnes telpas kuģi varētu sasniegt daudz lielākus ātrumus.

Dzinējvielu daļiņu paātrināšanai un virziena noteikšanai varētu arī izmantot magnētisku lauku. Varbūt šīni ziņā noderēs jaunais „supermagnēts", kuŗa izgudrošanu Westinghouse laboratorijas paziņoja presei š. g. 21. septembrī. Dr. J. K. Hulms un līdzstrādnieki atrada metallu kausējumu, kas pie ļoti zemas temperātūras neuzrāda nekādu pretestību elektriskai strāvai arī tad, ja uz kausējumu iedarbojas ārkārtīgi spēcīgs magnētiskais lauks. Vienu mārciņu smags supermagnēts ir tik spēcīgs kā 20 tonnu smags līdzšinējais milzu elektnomagnēts.

Vēl par citiem virzieniem, kādos iet amerikāņu pētnieciba attiecībā uz nākotnes raķešu motoru būvi, kuŗi izmantotu elektrības un magnētisma principus, raksta R. Hayes un līdzstrādnieki „Astronautics" š. g. janvāŗa numurā. Zinātnieki pēti elektrotermālu daliņu paātrināšanu ar Voltas lokam principā līdzīgu elektrības plūsmu jeb strūklu. No visām šīm iespējām, kā Hayes raksta, jōnu motors ir vistuvāk praktiskai lietderībai telpas ceļojumiem.

PASAULES TELPĀ VAR DRĪZĀK IZCEPT NEKĀ NOSALT

Fantastisku nākotnes romānu autori dažreiz raksta, ka pasaules telpa esot melna — un ļoti auksta. Patiesībā var teikt, ka pasaules telpai kā tādai temperātūras vispār nav, jo siltums ir atomu vai to sakopojumu — molekulu kustība dažādos virzienos, un kur tukšā telpā nav atomu, tur nav arī ne kustības, ne miera stāvokļa. Kā gaiss, tā šķidrumi un cietas vielas vada siltumu, to tieši uzņemot; kāda ķermeņa daļiņu nekārtīga siltuma kustība iekustina blakus esošā ķermeņa molekulas. Tā kā pasaules telpa ir tukša, šāda siltuma vadīšana tur nav iespējama, un no karstuma var tikt vaļā vienīgi tad, ja telpas kuģa sienas to izstaro pasaules telpā. Zemes tuvumā pasaules telpā varētu kļūt auksti tikai uzturoties Zemes ēnā. Citādi telpas ceļiniekiem drīzāk draud briesmas izcept nekā nosalt, jo raķete saņem siltumu no motoriem un no saules stariem. Virs Zemes mēs saņemam galvenokārt Saules redzamo gaismu, jo nērēdzamos infrasārkanos jeb siltuma starus aiztur jau gaisa „okeana" virsējais slānis. Turpretī pasaules telpā Saules infrasarkanie, kā arī redzamie un ultraviolētie stari brīvi plūst uz telpas kuģa sienām. Lai pasargātu instrumentus no pārmērīgas sakaršanas, satelītu sienas apklāj ar spogulim līdzīgu, spožu zelta kārtu vai ar baltu krāsu, kas atspoguļo saules starus. Šis ir jauns ķimijas darba lauks: meklēt izturīgas krāsvielas, kas nemaina savas īpašības karstumā, telpas kuģim ejot cauri atmosfairai un vēlāk pasaules telpā, ultraviolēto un citu staru ietekmē.

KUR ŅEMT SKĀBEKLI ELPOŠANAI CEĻĀ UZ PLANĒTĀM?

Cilvēkiem uzturoties slēgtā telpā, gaiss „nolietojas", jo cilvēks ieelpo gaisu, kas satur skābekli, bet izelpo gaisu sajauktu ar ogļskābo gāzi. Skābeklis un baribas vielas rada cilvēka ķermenī ogļskābo gāzi, kas neder elpošanai. Virs Zemes zaļie augi uzņem ogļskābo gāzi caur lapām un atkal atbrīvo skābekli. Turpretī telpas kuģī skābekļa var drīz vien pietrūkt, un būtu jāņem līdzi vesela zaļu augu siltumnīca, lai atbrīvotu skābekli. Zaļiem augiem vajag saules gaismas, mitruma, augsnas un minerālu, — augsnas baribas vietu, tāpēc šāda siltumnīca stipri vien palielinātu telpas kuģa svaru un nepieciešamo degvielu daudzumu telpas kuģa pacelšanai no Zemes un paātrināšanai. Varbūt nākotnē šādus telpas kuģu lidojošos dārzus tiešām ierikos, bet tagadējām raķetēm šis uzdevums nav pa spēkam. Pagaidām ieteic lietot litija hidroksīdu ogļskābās gāzes absorbcijai no gaisa, un aktīvas ogles putekļus smakas novēršanai, kas neglābjami rodas, cilvēkiem ilgi uzturoties šaurā telpā. Raķetes logus jau nevar atvērt pasaules telpā, lai gaisu izvēdinātu!

Litija hidroksīds ir balta, sārmaina viela, diezgan līdzīga natrija sārmam vai „ziepju zālēm". Vēl stiprāks sārms būtu kalija dioksīds, jo tas ne vien novērš smaku un absorbē ogļskābo gāzi, bet arī atbrīvo skābekli elpošanai. Pagaidām telpas ceļinieki izpalīdzas, ņemot līdzi skābekli tvertnēs, gluži kā slimnīcā, kur slimiem dod elpot no skābekļa maskas. Tomēr šī „pusslēgta" sistēma nederētu ceļojumam uz planētām, kas ilgtu vismaz pāris gadu. Tik daudz skābekļa telpas kuģis nespēj pacelt. Tāpēc būs jāizstrādā slēgta sistēma, kur izelpoto ogļskābo gāzi pārvērš atpakaļ skābekli ar ķīmisku vai bioķīmisku procesu palīdzību. Zaļi augi vai rauga sēnīšu tanki varētu arī papildināt telpas ceļinieku pārtikas krājumus. Rauga šķirnēm var būt pārsteidzoši dažādas īpašības un liela baribas vērtība. Ar raugu notiek pētījumi daudzās laboratorijās — bet astronauti, kuŗus apmāca lidas ceļojumiem, jau varbūt tagad nelaimīgi nopūšas, domājot par vienmuļo pārtiku un „vielu riņķošanu" telpas kuģī. (Noslēgums sekos)

VALSTS SVĒTKOS TAUTIEŠUS SVEIC

R. EGLĪTIS

APAVI

LE 1-9711

1382A BATHURST ST.,

TORONTO.

Koncertapvienības sarīkojumā 30. novembrī, Toronto, dziedās V. Salna.

Ed. Cielava

BŪSIM CIENĪTĀJI

Ko dziedāšu, ko runāšu,
Svešu zemi staigādama?
Dziedāšu pati savu dziesmu,
Runāšu savu valodiņu.

LD. 901.

Mēs esam izkaisīti pa zemju zemēm, pa tautu tautām, un tomēr ticam savam mērķim — brīvajai Latvijai. Tā ir zīmē, ka asiņu balss vēl nav rimusi un kopības apziņa nav dzisusi. Kas mūs saista pie tās zemes? Atbilde — Viļa Plūdoņa Latvju himnā: „Mūsu tēvi te cietā, mūsu asins te lieta, viss, viss pie šīs zemes simtu saitēm mūs sien." Kas ir tas saucējs, kam brīvie latvieši paklausa, pārvarot simtām un tūkstošām jūdžu, tie pulcējas, lai dažas stundas noklausītos latviešu dziesmās un valodā? Tas ir dziesmu gars. Tautas dziesmās iemūžināta mūsu senču kultūra.

Mūsu senči atstājuši mums bagātīgu mantojumu: 217.996 tautas dziesmas — latvju dainas, ko Krišjānis Barons (1835. — 1923.) krāja un kārtoja 35, un iespieša-na ilgusi 25 gadus. Latviešu tautas dziesmas sakārtotas pēc tautas dzīves un cilvēka mūža ritma sešos biezos sējumos. Latvju dainas un pārējā latviskā kultūra ir neizsmeļams garīgā spēka avots mūsu tautai. Smelsimies spēku no tā un sargāsim to. Bet lai kaut ko sargātu, bieži vien jācīnās.

Gadu simteņiem latvieši cinījušies par savu brīvību, neatkarību un par savu zemi pie Baltijas jūras. Bet šī cīņa — visgrūtākā, tā ir cīņa ar garīgiem ieročiem, cīņa, kuŗā visa tauta ir cinītāji, tā ir cīņa par mūsu tautas vienības un kultūras saglābi svešumā.

Pirmajos dziesmu svētkos atmodas laikmeta darbinieks A. Kronvalds bija teicis: „Man nav svētākas valodas kā latviešu valoda, man nav mīļākas tautas kā latviešu tauta."

Tādēļ būsim cinītāji: runāsim, lasīsim, domāsim un dziedāsim latviski vienā pulciņā.

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS & NOTĀRS

133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.

EM 6-8996 (darbā).

RO 6-8354 (mājā).

ALFREDS KRUPPS BRITU PRESES SKATĪJUMĀ

Viena no konservātivajām britu avīzēm ir ievietojusi plašu rakstu par „ieročU karali" Alfredu Kruppu — sakarā ar Kruppa firmas 150 gadu dibināšanas atceri (firma dibināta 1811. gadā). Rakstam pievienots pat Kruppa īsti karaliskās pils attēls, un tani ir daudz interesantu faktu no šī ieroču magnāta karjēras. Gribētos tikai jautāt, vai patlaban ir īstais brīdis tamlīdzīga raksta publicēšanai Anglijā?...

Rakstā izskan doma, ka Kruppam vienmēr smaidījusi ārkārtīga laime visā viņa dzīves laikā. Viens otrs no minētajiem sikumiem, liekas, gandriz neticams... bet pasaulē viss ir iespējams! Krupa vārds Staļina laikā bijis minēts tā sauktajā „melnajā listē", bet Staļina pēcnācējs 1959. gadā pavēlējis Austrumvācijā izsvītrot Kruppa vārdu no kara nozīedznieku saraksta, jo... firmas devīze vienmēr bijusi — pārdot ieročus visiem, kas tos labi samaksā. Nirnbergā Alfr. Krupps notiesāts uz 12 gadiem cietumā, bet jau 1951. gadā viņš atbrivots un 10 gadu laikā nopelnījis fantastisku naudas summu.

Raksta autors apraksta siki un „gleznaini" Kruppa ārstēšanu 1945. gadā, kad amerikāņi okupēja Rūru, minot pat amerikāņu virsnieka skarbos vārdus Kruppam: „Noņemat cepuri, kad amerikāņu virsnieks ar jums runā!..." Pirmajā nopratināšanā Krupps apgalvojis, ka viņam neesot bijis nekādu sakaru ar nacionālsociālistiem, bet viņa birojā atrasta speciāla telefona grāmata, kuŗā bijušas tikai augstu stāvošu nacionālsociālistu — un koncentrācijas nometņu telefonu numuri un adreses. Atrastas arī dažādas nacionālsociālistu iestāžu izsniegtās speciālās atļaujas un caurlaides Kruppam.

Tas viss ir, varbūt, interesanta un pikanta lasāmviela vaļas brīžos, bet tā ir publicēta Britānijā laikā, kad Berlīnes krīze vēl nav beigusies, kad daudz angļu baidās no Vācijas militārās varas pieaugšanas, un Padomju Savienība draud Somijai, atsaucoties uz „vācu militārisma atdzimšanu un vācu agresīvajiem nolūkiem Baltijas jūrā".

Interesanti, ka britu politiķi un avīzes daudz runā par krievu iesniegumiem Somijai... bet netiek pieminētas Baltijas valstis, kaut gan pirms daudz gadiem arī pie mums... „tā tas iesākās"...

-gs.

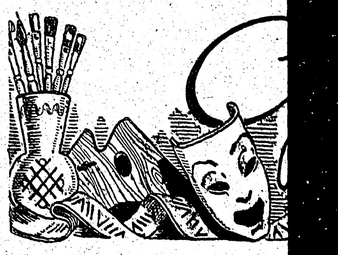

O. GREBŽE REPRE

Grand Rapidu latviešu ev.-lut. draudzes telpās, 111 Burton St. South - East, š. g. 18 novembrī O. Grebže izstādis savas gleznas. Izstāde turpināsies līdz 26. novembrim.

Skatē 56 eļļas gleznas, 23 akvareļi un viens tušas mazgājums Vairums darbu Kanadas ziemeļu ainavas. Kanadas latviešiem O. Grebžes gleznieciba sen vairs neprasa ievadvārdus. Astoņpadsmit līdzšinējās izstādēs Grebže ir apliecinājis savu gleznieciško pasaules uzskatu un ieguvis arī daudz draugu, cienītāju un apbrinotāju.

Šī ir pirmā Grebžes gleznu izstāde Savienotajās Valstīs, tāpēc, varbūt, nebūtu lieki pakavēties pie principiem, kas vada Grebži viņa darbā.

Vispirms — ar ko atšķiras Grebžes darbi no vairuma latviešu gleznotāju darbiem?

Paradoksāli — galvenā kārtā ar to, ka Grebže negrib atšķirties. Viņam ir pārāk daudz, ko teikt skatītājam, lai nodarbotos ar neglezniecisku problēmu risināšanu.

Ja daudzajās Toronto izstādēs parādīto darbu literārie nosaukumi nereti savā izdomā un šarmā tālu pārsniedz pašu darbu kvalitāti un pārliecināšanas spēku, tad Grebže ir īpatnējs šai ziņā. Viņa darbu nosaukumi galvenā kārtā kalpo orientācijai vienas izstādes apjomā. Ziemas skats, padarīts darbs, Mārtiņrozes, Zāģētava, Montreālas upe.

Pretēji ļoti daudziem gleznotājiem, Grebže nebaidās gleznot tā, lai viņu varētu salīdzināt. Mēs ikvienā dzives nozarē varam vērtēt tikai to, ko varam salīdzināt.

Lielā centībā būt citādiem, daudzi tagadnes gleznotāji tematu un apdares ziņā kļūst pavirši un **bieži vien nav pārvarējuši tīri** techniskas problēmas. Šai ziņā Grebže ir ļoti uzmanigs. Savu tematiku viņš pazīst ārkārtīgi labi, un tuvāk aplūkojot viņa gleznas, šķiet, ka gleznotājs pat sarežģītākos uzdevumus veic rotaļādamies. Grebže var uzgleznot to, ko grib. Ilgajā darbā viņš ir sasniedzis pakāpi, kad vairs nav jābaidās par sekotāju konkurenci.

Kāda laikmeta gleznieciško seju nenosaka viens mākslinieks. Stils var izveidoties tikai daudzu darbinieku kopējās pūlēs. Grebže citīgi turpina attīstīt gleznieci-

(46. turpinājums)

— Interesants temats, — viņš pieb sāk nodarboties ar filozofiskiem jautāju

— Filozofiskiem? Vēbers izlasīja r dzot, mēs visai drīzi sāksim strādāt ar ir zemes sagatavošana.

— Tas nozīmē atkal jaunus strā ņems? Vai mēs nodarbināsim arī krievu

— Kāpēc? Vienkārši pagarinās darb

Pēcpusdienā Vilnis redzēja uz sauks garām sagurušo strādnieču rindas. Pirm viņš šeit sāka strādāt, tajās vairāk kā to starpā daudzi vēl jauni; tagad sta bija daži bērni, un labi, ja desmit ved jaunāks cilvēks. Toreiz strādnieki gāja vām, čalodami un jokodami; šodien r šas muguras, miega trūkumā sakarsuš dzīvojot iekritušus vaigus.

Pretējā virzienā — no fabrikas u — devās beļģu gūstekņu bars. Pretstat bija milzigs: beļģi visi bija jauni, lab paēduši, jo saņēma ne tikai smagā darb bet papildus vēl arī ar Starptautiskā gādību piesūtītos dāvanu saiņus.

Steidzīgu soli, it kā nokavējies, vi dzās Vēbers, bet gājienu noslēdza Laut nātāju. Lautenbergs gāja, kā parasti, un rokas mētādams. Viņa piesarkušaj nība un labsajūta.

Vilnis atgriezās pie darba galda u instrukcijas: ar nākošo nedēļu, lai nod tiešiem, visiem fabrikas virziešiem ir

Teicams rakstu krājums angļu valodā

(mo) Plašajam periodisko izdevumu krājumam nule pievienojies jaums — Canada Month.

Izdevums pelna savišķu uzmanību ar savu pretkomūnistisko nostāju. Saturā ir daudzi koncentrēti raksti gan Kanadas iekšpolitiskajos jautājumos, gan arī pasaules politisko ideoloģiju iztirzājumos. 2. paraugnumurs plašāk iztirzā arī marksisma ideoloģiju. Tā kā angļu valodā šādu stingri pretkomūnistiskas nostājas izdevumu nav daudz, ieteicams to pārlasīt gan pašiem, gan arī iesakot jeb pat dāvinot angliski runājošiem draugiem.

Rakstu krājuma viena eksemplāra cena ir 35 centi, gada abonements, 24 burtnīcas — 5 dolari. Pasūtināšanas adrese: Canada Month, 2135 Bishop St., Montreal 25, Que.

JONĀSS MIESNIEKS

BAIBAS DRĀMATISKĀ SADERINĀŠANĀS

NOVELE

III

„Tātad tu esi gaidījusi vienā vakarā, nē, satikusi, mani, un otrā skrējusi pie Ojāra?" viņš jautāja. Niknums atkal atspidēja viņa acīs. Jānis Smilga gaidīja, ko Baiba atbildēs, bet viņa klusēja. Meitenes lūpas bija savilktas sāpīgā smaidā, acis nolaistas un kājas dziļi pavilktas zem krēsla, kuŗā viņa bija apsēdusies. Viņš aizvien stāvēja pie durvīm ar muguru pret tām. Baibas klusēšana satrakoja viņu vēl vairāk. Viņš bija gatavs kā vilks saplosīt viņu, ko tikai nedaudz dienas atpakaļ bija pielūdzis kā dievieti.

„Kāda sievišķība! Kāda sirdsskaidrība!... un, varbūt, nevainība!" viņš izgrūda.

„Runā vien visu, ko vari iedomāties... Bet zini, ar katru vārdu tu pats no manis attālinies," Baiba rūgti atbildēja.

„Muļķības! Es neticu ne tev, ne viņam, bet zinu, kam es ticu..."

Baiba nosarkdama nolieca galvu.

„Tu... tu..." viņa, sākot raudāt, runāja. „Es nezinu pateikt, kas tu esi, bet tu esi nekrietns... Manai mātei taisnība."

„Es esmu konsekvents. Es esmu krasts, kas dod tev fortmu... Tu izskaloji manu ticību par godīgu meiteni... Tāpēc tu pati man viņu atdosi..." viņš draudēja.

Baibas acis atspīdēja tepat vai izmisums. Ko šis cilvēks grib? Bet viņa saprata, ka ir briesmās. Kā asas pātagas cirtieni nāca jautājumi. Baiba saņēmās, sāka atbildēt, un cirtieni, savijušies gaisā, atsitās viens pēc otra apsēstā Jāņa izķēmotajā sejā. Visu, ko Jānis Smilga slepenībā ceļā uz okeanu bija domājis par Baibu, tika apstiprināts no viņas pašas lūpām.

Tā ar katru viņa jautājumu un viņas atbildi cēlās augstāk un augstāk siena, kas bija sākusi viņus šķirt no tā brīža, kad Jānim bija devis aizdomas šis jaunizceptais inženieris, beidzot ar šo sarunu, ko Baiba pati apstiprināja. Vienu tikai viņa noliedza. Tas bija tas, kā viņa iznākusi nevainīga no Zalcmaņa istabas, kā tajā iegājusi. Jānis Smilga griezīgi iesmējās. Viņš no durvīm devās pie viņas. Meitene uzlēca no krēsla, piespiedās pie sienas kā glābdamās no greizsirdības apsēstā cilvēka. Nevarēdama tālāk atkāpties, viņa saslējās un pilna sašutuma, dusmu, sāpju, dvesa: „Es tevi ienīstu, tu... Es tevi ienīstu kā nevienu neesmu nidusi... Atkāpies!... Laid mani!... Atbrīvi mani! Dod man brīvību atsist šo pekli! Es gribu vēl dzīvot!..."

Viņa devās pie durvīm, bet viņš izņēma atslēgu un iebāza bikšu kabatā. Tad viņa saļima uz grīdas, un kad viņš, pats kā sajucis mīlā un naidā, naidā un mīlā, taisījās Baibu pacelt, viņa atgrūda viņa rokas, un spītīgi palika uz grīdas sēdot.

„Ej prom!" viņa dvesa cerās, sāpēs, skuņjās. Viņš bija tik skaists, un tagad kļuvis tik nejauks.

„Tu mani sauksi atpakaļ," viņš atbildēja.

„Nekad," viņa dvesa.

„Tu sevi vēl nepazīsti... Nebūs vēl atnācis vakars, — atskanēs tavs sauciens: Jāni!"

Ak, kāpēc šai brīdī viņa nav akla, jautā pie sevis Baiba. Kāpēc viņa skata cilvēku, kas saka pats: Jāni! Kāpēc okeans šalc to pašu: Jāni! Kāpēc viņa to pati atkārto: Jāni! Ak Dievs, kāpēc viņa nav kurla, lai nedzirdētu, ka viņas pašas lūpas čukst: „Jāni!"

Veselas straumes asaru novilka sev līdzi meitenes galvu pie viņa kājām, un, kad viņš pats — žēlās un sāpēs — otru reizi noliecās pār viņu, viņa atļāva sevi pacelt. Tiešām, šis fantasts daudz zaudējis, reiz viņš tik daudz var prasīt. Viņš vairs nemaz netic... Un okeans šalc.

„Mīļie viņi, nāciet šurp! Paņemiet mūs! Savienojiet, kaut nāvē, mūs," lūdzās Baiba.

Ienaids, ko viņa bija jutusi pret šo cilvēku, bija izgaisis, bet upuris, ko viņa pati taisījās nest, šķiroties no tā, kuŗu viņa, atdama sevi, zaudēja, vairs nelikās neiespējams: viņā liesmodama sadega viņas jaunā, tīrā, skaidrā sirds...

Blakus istabiņā sāka dziedāt, un tie nebija nekas cits, kā viņu pašu jaudis. Pirmo balsi uztvēra otrā, otro trešā, un beidzot saplūda kopā. „Kaislāk jūŗa neputo, nekā vinš iekš kausa" skanēja latviešu, ne angļu melodija.

Jānis Smilga tūliņ pazina dziedātājus — viņš bija tik mūzikāls —, ka tā ir šī rita jauniešu saime. Baiba paskatijās Jānī un teica:

„Tūliņ tu iegūsi savu pazaudēto ticību uz mani..." — un jaunā sieviete sāka nomest savu ģērbu, bet Jāņa Smilgas rokas satvēra viņas rokas, aizturēdams nomest drēbes gabalus. Tā viņi palika stāvot viens otram preti savā jaunības skaistumā, savā šķistībā, savu dvēseļu spožumā. Viņš skatoties viņā, viņa viņā...

„Dzersim mēs šo pēdējo, jūŗa būs mums sausa," — skanēja blakus istabā tālāk dziesma.

Kāpēc viņš nevar tik gaiši dziedāt kā viņi? jautāja sev Jānis Smilga. Kāpēc viņš visur atrada traģiku, kur tie redzēja tikai prieku? Kāpēc viņš nevar būt tāds, kā tie dziedātāji? Kas viņu dzen dzīties pēc absolūtā, kur turpat, sevišķi dzīvē, valda relātivitāte, skepse un oportūnisms?... Neizprasdams sevi, viņš jutās vilies sevī, un Baiba juta, ka viņš ir kas cits, kā tie, kas tur dzied. Nē, viņš sevi neapzinājās, viņš nokrita Baibas priekšā uz viņu ceļi un iešpukstējās kā bērns. Ne sabiedrība, ne citi jaunieši nenāca viņam prātā. Viņš tos vairs nedzirdēja dziedam, lai gan tie dziedāja. Atrauts no prieka, kam gribējās pievienoties, viņš atrada sevi bezgalīgi vientuļu... Bija brīdis, kad Jānis Smilga bija gatavs satriekt savu galvu pret grīdu, bet te nolaidās pār viņu kā divi kaijas, divas Baibas rokas. Viņš pacēla savas acis un brinījās, ka tikai tagad viņš sāk pazīt Baibu. Viņš piecēlās un viņam likās, ka viņš jau reiz viņai steidzās pretī pa šīs zemes kalniem un lejām. Kad tas bija noticis, viņš nezināja, bet, ka tas bija bijis, viņš nešaubījās. Viņa apziņā šī vizija noplaiksnījās kā zibens. Viņš bija septītās paaudzes bērns. Viņš to jau bija redzējis gadiem atpakaļ, ka sieviete, kas mīlā, jauka un cēla nolaiž kā dūjas rokas uz mīlētā galvas, kad tas liec celi viņas priekšā. Gluži tāpat, kā nupat atpakaļ bija arī viņu redzējis, jaunavu savu. Tikai aizmirstības upe, kā visu, to bridi bija aprakusi. Tas pats notiks nākotnē, tā arvienu; tas nav nekas jauns, ja mīlētāju dvēseles ir godīgas. Ne milestība, ne draudzība, ne kroplums, ne skaistums, ne gudrība nespēj pretoties šai vienkāršai, bet traģiskai patiesībai, ka viss atkārtojas.

Tāpat kā tas kliedzējs skaŗuni, kas viņu bija atmodinājis, viņš bija reizē ar to izstaigājis pilsētas un laukus. Ne tikai laukus un pilsētas, bet mūža mežus, kur cilvēki, ne mērkaķi, dzīvo kokos. Paaudze pakaļ paaudzei bija dzimušas, mīlējušas, mirušas, lai atkal celtos... Bet nekad viņu gaita nebija nomaldījusies, nedz miljonu pilsētās, nedz mazos lielceļos, nedz ēnainās meža takās. Viņi visi bija zinājuši, ko tie grib, ko vēlas, tikai viņš, Juris Smilga nē, apsēstais no milas un greizsirdības. Nē, Baiba nebija tāda. Baiba bija kā visi. Nē, labāka, cēlāka, diženāka ar savu raksturu. Pat spītā un svētās dusmās viņa nezaudēja sevi un saprāta, kā viņš. Baiba bija redzīga, viņa nepazaudēja sevi, lai kādā negaisā, kā viņš, apsēstais, nelaimīgais cilvēks... Viņa bija kā spoža gaisma, bet viņš pilns tumsības domu, vārdu un darbu...

(Noslēgums sekos).

ALFREDS KRUPPS BRITU PRESES SKATĪJUMĀ

Viena no konservātīvajām britu avīzēm ir ievietojusi plašu rakstu par „ieroču karali" Alfredu Kruppu — sakarā ar Kruppa firmas 150 gadu dibināšanas atceri (firma dibināta 1811. gadā). Rakstam pievienots pat Kruppa īsti karaliskās pils attēls, un tanī ir daudz interesantu faktu no šī ieroču magnāta karjēras. Gribētos tikai jautāt, vai patlaban ir īstais brīdis tamlīdzīga raksta publicēšanai Anglijā?...

Rakstā izskan doma, ka Kruppam vienmēr smaidījusi ārkārtīga laime visā viņa dzīves laikā. Viens otrs no minētajiem sīkumiem, liekas, gandrīz neticams... bet pasaulē viss ir iespējams! Krupa vārds Staļina laikā bijis minēts tā sauktajā „melnajā listē", bet Staļina pēcnācējs 1959. gadā pavēlējis Austrumvācijā izsvītrot Kruppa vārdu no kaŗa noziedznieku saraksta, jo... firmas devīze vienmēr bijusi — pārdot ieročus visiem, kas tos labi samaksā. Nirnbergā Alfr. Krupps notiesāts uz 12 gadiem cietumā, bet jau 1951. gadā viņš atbrīvots un 10 gadu laikā nopelnījis fantastisku naudas summu.

Raksta autors apraksta sīki un „gleznaini" Kruppa ārstēšanu 1945. gadā, kad amerikāņi okupēja Rūru, minot pat amerikāņu virsnieka skarbos vārdus Kruppam: „Noņemat cepuri, kad amerikāņu virsnieks ar jums runā!..." Pirmajā nopratināšanā Krupps apgalvojis, ka viņam nesot bijis nekādu sakaru ar nacionālsociālistiem, bet viņa birojā atrasta speciāla telefona grāmata, kurā bijušas tikai augstu stāvošu nacionālsociālistu — un koncentrācijas nometņu telefonu numuri un adreses. Atrastas arī dažādas nacionālsociālistu iestāžu izsniegtās speciālās atļaujas un caurlaides Kruppam.

Tas viss ir, varbūt, interesanta un pikanta lasāmviela vaļas brīžos, bet tā ir publicēta Britānijā laikā, kad Berlīnes krīze vēl nav beigusies, kad daudz angļu baidās no Vācijas militārās varas pieaugšanas, un Padomju Savienība draud Somijai, atsaucoties uz „vācu militārisma atdzimšanu un vācu agresīvajiem nolūkiem Baltijas jūrā".

Interesanti, ka britu politiķi un avīzes daudz runā par krievu iesniegumiem Somijai... bet netiek pieminētas Baltijas valstis, kaut gan pirms daudz gadiem arī pie mums... „tā tas iesākās"...

-gs.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

steidzās pretī pa šis zemes kalniem un lejām. Kad tas bija noticis, viņš nezināja, bet, ka tas bija bijis, viņš nešaubījās. Viņa apziņā šī vīzija noplaiksnījās kā zibens. Viņš bija septītās paaudzes bērns. Viņš to jau bija redzējis gadiem atpakaļ, ka sieviete, kas mīlā, jauka un cēla nolaiž kā dūjas rokas uz mīlētā galvas, kad tas liec ceļi viņas priekšā. Gluži tāpat, kā nupat atpakaļ bija arī viņu redzējis, jaunavu savu. Tikai aizmirstības upe, kā visu, to brīdi bija aprakusi. Tas pats notiks nākotnē, tā arvienu; tas nav nekas jauns, ja mīlētāju dvēseles ir godīgas. Ne mīlestība, ne draudzība, ne kroplums, ne skaistums, ne gudrība nespēj pretoties šai vienkāršai, bet traģiskai patiesībai, ka viss atkārtojas.

Tāpat kā tas kliedzējs skaļrunī, kas viņu bija atmodinājis, viņš bija reizē ar to izstaigājis pilsētas un laukus. Ne tikai laukus un pilsētas, bet mūža mežus, kur cilvēki, ne mērkaķi, dzīvo kokos. Paaudze pakaļ paaudzei bija dzimušas, miljējušas, mirušas, lai atkal celtos... Bet nekad viņu gaita nebija nomaldījusies, nedz miljonu pilsētās, nedz mazos lielceļos, nedz ēnainās meža takās. Viņi visi bija zinājuši, ko tie grib, ko vēlas, tikai viņš, Juris Smilga nē, apsēstais no mīlas un greizsirdības. Nē, Baiba nebija tāda. Baiba bija kā visi. Nē, labāka, cēlāka, diženāka ar savu raksturu. Pat spītā un svētās dusmās viņa nezaudēja sevi un saprāta, kā viņš. Baiba bija redzīga, viņa nepazaudēja sevi, lai kādā negaisā, kā viņš, apsēstais, nelaimīgais cilvēks... Viņa bija kā spoža gaisma, bet viņš pilns tumsības domu, vārdu un darbu...

(Nobeigums sekos).

O. GREBŽE REPREZENTĒJAS KAIMIŅU ZEMĒ

Grand Rapidu latviešu ev.-lut. draudzes telpās, 111 Burton St. South - East, š. g. 18 novembrī O. Grebže izstādīs savas gleznas. Izstāde turpināsies līdz 26. novembrim.

Skatē 56 eļļas gleznas, 23 akvareļi un viens tušas mazgājums Vairums darbu Kanadas ziemeļu ainavas. Kanadas latviešiem O. Grebžes glezniecība sen vairs neprasa ievadvārdus. Astoņpadsmit līdzšinējās izstādēs Grebže ir apliecinājis savu gleznniecisko pasaules uzskatu un ieguvis arī daudz draugu, cienītāju un apbrīnotāju.

Šī ir pirmā Grebžes gleznu izstāde Savienotajās Valstīs, tāpēc, varbūt, nebūtu lieki pakavēties pie principiem, kas vada Grebži viņa darbā.

Vispirms — ar ko atšķiras Grebžes darbi no vairuma latviešu gleznotāju darbiem?

Paradoksāli — galvenā kārtā ar to, ka Grebže negrib atšķirties. Viņam ir pārāk daudz, ko teikt skatītājam, lai nodarbotos ar neglezniecisku problēmu risināšanu.

Ja daudzajās Toronto izstādēs parādīto darbu literārie nosaukumi nereti savā izdomā un šarmā tālu pārsniedz pašu darbu kvalitāti un pārliecināšanas spēku, tad Grebže ir īpatnējs šai ziņā. Viņa darbu nosaukumi galvenā kārtā kalpo orientācijai vienas izstādes apjomā. Ziemas skats, padarīts darbs, Mārtiņroze, Zāģētava, Montreālas upe.

Pretēji ļoti daudziem gleznotājiem, Grebže nebaidās gleznot tā, lai viņu varētu salīdzināt. Mēs ikvienā dzīves nozarē varam vērtēt tikai to, ko varam salīdzināt.

Lielā centība būt citādiem, daudzi tagadnes gleznotāji tematu un apdares ziņā kļūst pavirši un bieži vien nav pārvarējuši tīri techniskas problēmas. Šai ziņā Grebže ir ļoti uzmanīgs. Savu tematiku viņš pazīst ārkārtīgi labi, un tuvāk aplūkojot viņa gleznas, šķiet, ka gleznotājs pat sarežģītākos uzdevumus veic rotaļādamies. Grebže var uzgleznot to, ko grib. Ilgajā darbā viņš ir sasniedzis pakāpi, kad vairs nav jābaidās par sekotāju konkurenci.

Kāda laikmeta glezniecisko seju nenosaka viens mākslinieks. Stils var izveidoties tikai daudzu darbinieku kopējās pūlēs. Grebže cītīgi turpina attīstīt glezniecības virzienu, kas izveidojās Latvijā. Viņa glezniecībā joprojām manāmas divās Latvijas Mākslas akadēmijas meistardarbnīcās iegūtās zināšanas. Dažreiz dekorātīvisms dominē pār Purvīša impresionisma iespaidiem. Tomēr Grebžes paša glezniecīskā seja arien vairāk izceļas pāri stingrajiem akadēmiskiem pamatiem.

Mums nav iemesla bažīties, ka Grebže varētu apsīkt savos meklējumos izteikt savus pārdzīvojumus skaidrā un visiem saprotamā glezniecības valodā.

I. Kuga, jun.

ANGLIJAS VIEŠŅAS GAIDAS TRĒZIŅAS KONCERTS ŅUJORKĀ

Ņujorkiešiem atkal neilgā laikā, pēc čellista A. Teichmaņa koncerta, bija iespēja iepazīties ar otra ciemiņa no aizjūras zemēm, dziedātājas Gaidas Trēziņas mākslas sniegumiem svētdien, 12. novembrī, Bruklinas Mūzikas akadēmijas koncertu zālē. Kā skaistu dāvanu Trēziņa klausītājiem bija atvedusi romantiku skaņu pasauli: Šūberta un Grīga dziesmu klāstā.

Klausītājiem arvien tuvas ir bijušas šo komponistu jaukās melodijas, un vēl tuvākas tās viņiem padarīja Gaida Trēziņa ar savu izjusto izpildījumu. Īsti šūbertiski izskanēja Klaerchens Lied un dziļi izjustā Shaefers Klagelied; dzīvu ritmu pauda Der Musensohn, pavasarīgi skanēja Im Frühling, kaut dzīvāks temperaments padarītu vēl interesantāku šo dziesmu. Arī Grīga skaņu pasaule Trēziņai ir tuva. Ļoti izjusti viņa tēloja maigo Ein Schwan, viegli un dzidri izskanēja Im Kahn un Jāņu nakts spraigās izjūtas pauda Zur Johannisnacht.

Programmas otrā daļā klausītājiem bija izdevība iepazīties ar latviešu komponistu retāk dzirdētām dziesmām. Jauki Trēziņa nodziedāja poētisko un ekspresijas pilno Helmera Pavasara Nav skumja tā (A. Ķeniņa) un ar izjustu drāmatismu Palīcēji (Z. Lazdas). Alberta Jēruma Miega dziesma (Z. Lazdas) patīkami pārsteidza ar savu oriģinālitāti, interesantām harmonijām un īpatnējo klavieru pavadījumu; Trēziņa šo dziesmu sniedza dziļi pārdomāti un jaukā izpildījumā. Tālivalda Ķeniņa grūtā, dziļas ekspresijas un kontrastu pilnā Pēc cīņas (K. Dāles) apliecināja, ka dziedātāja nebaidās no cietiem, atbilstīgiem mūzikas „riekstiem.". Jaukā un vienkāršā bērnu pasaulē Trēziņa ievadīja ar sirsnīgi izpildītām Jāzepa Vītola bērnu dziesmām: Dace mazā mežā gāja un Skatāt, ļaudis.

Dziļi izjustu tēlojumu Trēziņa sniedza programmas noslēgumā ar 3 mūsu skaņu meistara Jāzepa Vītola dziesmām: Sapņu tālumā (Aspazijas), Pie tava augstā, baltā loga (J. Poruka) un Maria (Brigaderes), kas visas izskanēja dzidri un skanīgi, sevišķi lielu ekspresiju parādot reliģiozi - spēcīgā Maria. Pēc sirsnīgiem aplausiem un ziedu veltēm māksliniece atpirkās ar 2 izjusti izpildītām un romantiskām dziesmām: Alfrēda Kalniņa Atmiņām un Jāņa Kalniņa Kaķpēdiņām.

Labā stilā sastādītā un izpildījumā noslīpētā programma pierādīja, ka Gaida Trēziņa pieskaitāma pie mūsu nopietnākām un labākām dziedātājām, un ka viņai sevišķi tuvs kamerstils, bez jebkādām ārišķībām izpildījumā un skatuviskā stājā.

Trēziņa apveltīta ar skaistu, kaut nelielu, mecosopranu, kas plūst brīvi un izlīdzināti visos reģistros. Viņai iedzimta mūzikālitāte, labs frazējums un ritms, stila izjūta bez liekiem pārspīlējumiem, arī skaidra dikcija, vienīgi varētu vēlēties vēl lielāku emocionālu temperamentu. Visās dziesmās dziedātājai uzmanīgi izsekoja Anatolijs Bērzkalns, kurš kā pavadītāja A. Okolo-Kulaka vietnieks, tikai dažu dienu laikā bija paspējis sagatavot daudzos pavadījumus. Pārmetumus pelna tie daudzie ņujorkieši, kas nebija ieradušies

(Nobeigums 8. lpp.)

Biruta Senkēviča

KRĀŠŅĀKAIS ZIEDS

Kā puķes plašā pļavā,
Tā Dievam tautas zied,
Un izaugt spēkā savā,
Tās Dieva gaismu ģied.

Ir latvju tauta cēlā
Tāds brīnumteiksmains zieds,
Kas daiļumā viskvēlā
Ar citām kopā siets.

Tas grezno Dieva sētu
Kā zvaigzne debesīs,
Ar dzīvot prieku svētu,
Kas vētrās negaisīs.

Tālivaldis Ķeniņš.

TRĪS MĀKSLINIEKI GAIDA KLAUSĪTĀJUS

Trešdien, 22. novembrī, plkst. 8.15 Sv. Barnaba baznīcas zālē trīs jauni mākslinieki stāsies klausītāju priekšā ar samērā neparastu programmu: J. Poruka un T. Ķeniņa dziesmām, kuŗas lielai publikas daļai ir gandrīz vai nepazīstamas. Šie trīs mākslinieki ir Marta Makvikare (soprāns), Kārlis Šūns (tenors) un Juris Cīrulis (baritons) un tos jau vairākus gadus kā skolojis Mariss Vētra. Ja M. Makvikare pie Vētras mācījusies jau agrākos gados Jaunskotijā, tad jāsaka, ka K. Šūns un J. Cīrulis par dziedātājiem izauguši pavisam nesen, tepat mūsu acu priekšā. Kad mani kā vienu no autoriem aicināja noklausīties mēģinājumu, tad gluži bez bažām nebiju, jo izvēlētās dziesmas visnotaļ nepieder pie skolnieku repertuāra. Tomēr, vilšanās vietā piedzīvoju lielu un patīkamu pārsteigumu.

Prieks jau vispirms par dziedātāju — kanadieti, kas tik teicamā latviešu valodā prot interpretēt ne tikai latviešu skaņražu mūziku, bet arī māk tekstā saklausīt mūsu dzejnieku vārsmu vissmalkākos akcentus. Īpašs pārsteigums tomēr bija par abiem jauniem dziedoņiem, Šūnu un Cīruli, kas vēl nesen lāga pat nemācēja atvērt muti mākslinieciskāk veidotam vokālam tonim, bet tagad, lūk, nebaidās ķerties klāt visgrūtākām, laikmetīgā valodā darinātām dziesmām. Tos nav nobaidījuši ne neparastie intervalli, kas prasa īpaši tīru un drošu intonāciju, sarežģītās tempu maiņas, kur vislielākā uzmanība pievēršama ritma pārvaldīšanai, nedz arī disonantās harmonijas, kuŗu pareiza saklausīšana ir izšķirējs faktors precīza kontakta uzturēšanai ar komplicēto klavieŗu pavadījuma faktūru.

Klausītājus interesēs reti, tik reti dzirdētās Jēkaba Poruka solo dziesmas, kas, kaut gan komponētas pirms gadsimta ceturkšņa, tikai tagad iznākušas Alfr. Kalnāja apgādā Čikagā. Ja Jāzeps Vītols reiz teicis, ka ar savām dziesmām no latviešu mūzikas esot „izkomponējies ārā", tad par J. Poruku gandrīz vai jāprasa, vai tas, savu brīnišķo „Pavasaŗa dziesmu" atskaitot, vispār latviešu mūzikā „iekomponējies iekšā"? Tačū tā ir liela netaisnība, ja J. Poruka izjūtā smalkās, formā perfekti izveidotas dziesmas nav biežāk skanējušas uz mūsu koncertu estrādēm. Liekas, ka iemesls nav tālu meklējams: šo dziesmu kompozīcijas laikā un vēlākos gados, latviešu dziesmas repertuāru aizvien vairāk un vairāk iekaŗoja melodikā „lipīgāka" rakstura, apdarē romancveidīgāki skaņdarbi, kuŗu autori — A. Žilinskis, J. Ķepītis, L. Garūta, V. Upenieks u. c. it kā labāk piemērojās klausītāju drusku sentimentālākai gaumei un tādā veidā ieguva lielāku atsaucību plašākās publikas priekšā. Bet mūzikas vēsture rāda, ka „vox populi", nav vienmēr „vox Dei". Kur palikuši ieslavētie vācu dziemiņu autori — Francs u. c. — no pagājušā gadsimteņa beigām? To vietā mēs vairs zinām tikai Brāmsu, Šūmani, Volfu. Latviešu mūzikā, cerams, paliks arī Jēk. Poruks, kaut ar savu nelielo, bet īsta mūzika darināto dziesmu pūru.

Blakus šiem „vecākiem" jaundarbiem, klausītāji varēs dzirdēt arī pēdējos gados rakstītās šo rindu autora dziesmas. Vai tās klausītājiem vienmēr tikamas vai netīkamas, to atstāsim katra personīgai izvērtēšanai, bet dziedātājiem gan — allaž grūti ceļama manta, kaut vai techniskā ziņā vien. Mēģinājumā klausoties Glāstu, Tālā dārza putnu, Mākoņa dziesmu, Veco burinieku, Miestiņu, atcerējos, ko ar šīm dziesmām bija izveidojuši citi mūsu pazīstamākie dziedoņi: H. Lūse, Ks. Brante, Ks. Bidiņa, L. Karlsone, R. Dziļna-Zaprauska, E. Krūmiņš u.c. — un jāteic, ka šie jaunie M. Vētras audzēkņi dziesmām ne tikai nenodarīja nekā pāri, bet sniedza tās tīrā mūzikālā priekšnesumā, ar dzirksti un izjūtu un labā vokālā gatavībā. Ar to es negribētu teikt, ka viņi visi ir jau vokāli **g a t a v i** mākslinieki, bet šķiet, ka šoreiz rezultāts pārsniedz cerēto. Par to pateicības pienākas ne tikai viņiem vieniem pašiem (šo dziesmu iestudēšana prasījusi vairāk kā gadu darba) un viņu meistaram, bet šķiet, ka daudz nopelnu tur arī viņu neatlaidīgam un uzmanīgam repetitoram komp. A. Štrombergam.

Ja nu daļa klausītāju baidītos no šīm, pie parastā dziedātāju repertuāra nepiederošām dziesmām, tad viņu intereses pacelšanai (un varbūt pašu dziedoņu balssmateriāla izteiksmīgākai un salīdzinošākai reprezentēšanai) jaunie mākslinieki koncerta otrā posmā dziedās arī virkni āriju no pazīstamām operām, lai tā savā ziņā apvienotu patīkamo ar neparasto. Tak gribu izteikt cerību, ka klausītāji šajā neparastā kā mūzikālā barībā rūgtu vien nesagaršos.

SKAŅAS UN ATSKAŅAS

Latvijā, pāri Salacas upei, netālu no Mazsalacas pilsētiņas, pēdējos brīvības gados bija uzcelts tilts, zem kuŗa velvainā izliekuma katra skaņa atbalsojās deviņas reizes.

Skaņas atkārtošanos varēja izskaidrot zinātniski un matēmatiski, bet to sajūtu, kas radās klausoties savas balss deviņkārtīgajā atbalsī, nevarēja izskaidrot neviens.

Grūti izskaidrojama arī tā deviņkārtīgā atbalss klausītāju sirdīs, ko radīja koŗi 3. latviešu dziesmu svētkos Kanadā. Šīs deviņkārtīgās atbalss aicināti, Hamiltonas latviešu organizāciju vadītāji rīko š. g. 18. novembrī, Latvijas valsts svētku atceres dienā, dziesmu svētku atskaņas.

Dziesma ir mūs vienojusi, veidojusi un cēlusi visos laikos un grūtumos. Tā mūsos arvien no jauna atdzīvinājusi nacionālo pašapziņu un drosmi apliecināt piederību latviešu tautai.

Latviskā dziesma iedzied mīlestību uz neredzēto Latvijas zemi mūsu jaunās paaudzes sirdīs. Latviskā dziesma kā klusa, tumsā plīvojoša lāpa gaismo ceļu atpakaļ pie savas tautas tiem, kas it kā uz brīdi bija pievērsušies svešiem ideāliem.

Kaut arī Dziesmu svētkus atbalsos tikai daļa dziedātāju, sajūsma izpildītājos liecina, ka sniegums nebūs mazāk vērtīgs.

Ja tavai balsij aptrūktu reiz skaņas,
Un tavai sirdij trūktu dzīves maņas;
Ja tavām acīm nebūtu vairs gaismas,
Un rītu nejaustu aiz tumsas baismas,
Tad būtu tā, kā latvim zaudēt dziesmu,
Kā lāpai naktī zaudēt gaišo liesmu.

Tonija Krūka

DV teātris pēc „Gatavības apliecības pirmizrādes.

(46. turpinājums)

— Interesants temats, — viņš piebilda, — sauksmēs sāk nodarboties ar filozofiskiem jautājumiem.

— Filozofiskiem? Vēbers izlasīja rakstu. — Acīmredzot, mēs visai drīzi sāksim strādāt arī svētdienās. Šī te ir zemes sagatavošana.

— Tas nozīmē atkal jaunus strādniekus. Kur tos ņems? Vai mēs nodarbināsim arī krievus?

— Kāpēc? Vienkārši pagarinās darba laiku.

Pēcpusdienā Vilnis redzēja uz sauksmes telpu aizejam garām sagurušo strādnieču rindas. Pirms trim gadiem, kad viņš šeit sāka strādāt, tajās vairāk kā puse bija vīriešu, to starpā daudzi vēl jauni; tagad starp simts sievietēm bija daži bērni, un labi, ja desmit veču un kāds kropls jaunāks cilvēks. Toreiz strādnieki gāja lepni paceltām galvām, čalodami un jokodami; šodien redzēja tikai salīkušas muguras, miega trūkumā sakarsušas acis un pusbadā dzīvojot iekritušus vaigus.

Pretējā virzienā — no fabrikas uz savām barakām — devās beļģu gūstekņu bars. Pretstats abu grupu starpā bija milzīgs: beļģi visi bija jauni, labi noauguši un labi paēduši, jo saņēma ne tikai smagā darba strādnieku devas, bet papildus vēl arī ar Starptautiskā Sarkanā Krusta gādību piesūtītos dāvanu saiņus.

Steidzīgu soli, it kā nokavējies, visiem gaŗām aizsteidzās Vēbers, bet gājienu noslēdza Lautenbergs ar viesi-runātāju. Lautenbergs gāja, kā parasti, plati kājas celdams un rokas mētādams. Viņa piesarkušajā sejā spīdēja laipnība un labsajūta.

Vilnis atgriezās pie darba galda un sāka lasīt jaunās instrukcijas: ar nākošo nedēļu, lai nodrošinātos pret sabotieriem, visiem fabrikas vīriešiem ir jāiesaistās fabrikas iekšējā sardzes dienestā. Tas nozīmēja ik desmito negulētu nakti, jo instrukcijā tālāk bija norādīti sardzes uzdevumi — ik nakti sardzē atrodas četri vīri; sardzes maiņas ilgums — 2 stundas. Sardzē esošie nedrīkst atrasties telpās, bet pastāvīgi jāstaigā instrukcijā norādītajos fabrikas rajonos.

Lasot apkārtrakstu, Vilnis manīja, ka gar laboratorijas logu paslīd kāda gājēja ēna. Viņš atskatījās, bet nācēja soļi jau bija dzirdami uz laboratorijas priekštelpas cementa klona. Tie apstājās, brīdi bija klusums, tad — it kā svešais beidzot būtu saņēmis trūkstošo drosmi — pie durvīm atskanēja aprauts, īss klauvējiens.

Vilnis piecēlās ielaist. Aiz durvīm, saburzītās kaŗavīra drēbēs, Latvijas krāsu vairodziņu uz piedurknes, pāris dienas nedzītu bārdu apaudzis, stāvēja kāds pazīstams, jauns vīrietis.

Nācējs, Vilni redzot, sāka smaidīt, un šajā smaidā Vilnis to pazina.

— Kārli! Tu?!

Ja Ivars Rubenis savā laikā piederēja Viļņa draugu iekšējam aplim, tad Lauciņu Kārlis bija viens no ārējā loka tālākajiem locekļiem. Patiesībā viņi nebija draugi, bet tikai labi paziņas, taču šeit — svešumā — Kārlis pēkšņi kļuva par kādas gandrīz jau aizmirstas, bet iekšēji tuvas un mīļas pasaules pārstāvi. Kārlim nāca līdz atmiņas par jaunības, studiju un bezrūpes dienām.

— Es pats gan, — Kārļa smaids vērtās plašāks, bet tai pašā laikā kautrīgāks, — es pats.

Viņi abi vēl vienmēr stāvēja durvīs — Vilnis laboratorijas pusē, Kārlis aiz sliekšņa, un ne viens, ne otrs īsti nezināja, kas būtu tālāk sakāms vai darāms. Gadi viņus bija atsvešinājuši, bet svešums šeit tos padarīja tuvākus, nekā viņi jebkad viens otram bija bijuši.

Attapies Vilnis pakāpās sāņus, lai dotu Kārlim ceļu.

— Nāc! Nāc iekšā! Kur . . . — kur tu te gadījies?

Tad viņš pēkšņi aprāvās: jautājums taču bija muļķīgs. Jau nedēļām bija dzirdēts par latviešu bēgļiem, kas, pametuši mājas, no Rīgas un Liepājas ostām veseliem kuģu lādiņiem devās uz Vāciju. Nomaļajā Gomlā Vilnis vēl nebija sastapis nevienalatvieša, bet Vēbers, atgriezies no Drēzdenes, zināja stāstīt, ka tur bēgļi no Rīgas bariem vien staigājuši pa neizbumbotajām ielām un meklējuši, kur apmesties. Bet — Kārlis bija kaŗavīra tērpā, bēglis viņš nevarēja būt.

Kārlis jautādams paskatījās uz plakātu virs laboratorijas durvīm: nepiederīgiem ieeja stingri aizliegta.

— Ak tas? — Vilnis sekoja Kārļa skatam — Tam nav nozīmes, nāc. Un stāsti! Kur tu esi apmeties? Vai esi viens?

Kārlis apsēdās blakus Viļņa galdam un aplaida acis visapkārt.

— Lepni jau gan tev te ir, — viņš atzinīgi noteica, piedāvāto cigareti pieņemdams un biezos mūŗus pētīdams, — un kur tad droši!

Kārlis aizsmēķēja un, pāris dūmus ievilcis, cigareti atkal nolika.

— Nu jā, runās par lietu, — viņš kaunīgi iesāka, — es esmu pa pusei drusku tādā kā komandējumā . . . pa pusei tā kā brīvsolī... Kā redzi, esmu deviņpadsmitajā, un Ivars man sagādāja komandējuma papīrus — viņam ar štāba vīriem ir sakari . . . lai varētu atvest un novietot Gaidu.

— Gaidu? — Vilnis neklausīdamies jautāja; Ivara vārda pieminēšana galvā sadzina asinis.

— Daļģu Gaidu. Mēs pirms gada apprecējāmies. Un viņa man tāda . . . tāda trausla un slimīga. Tāpēc man vajadzēja braukt līdz.

— Komandējumā? Kāds tev te var būt uzdevums Gomlā?

— Ne jau Gomlā. Gomla tikai pa ceļam. Uzdevums man — cik jau nu vispār tā uzdevuma — Drēzdenē. Gomlā gribēju atstāt Gaidu.

— Kāpēc tieši Gomlā?

— Paskaties uz kartes, tad sapratīsi. Šeit visdrošāk no gaisa uzbrukumiem. Un ja ar jaunajiem ieročiem, ko fīrers sola, bet kas vēl nerādās, nekas nesanāktu un Vācija aizietu pupās, tad šis stūrītis, liekas, nepaliks Vaņkam, bet Rietumiem.

— Cik ilgi varēsi pats te palikt?

— Pāris dienu. Pa to laiku jāsadabū dzīvoklis un jānovieto Gaida. Tev taču te ir pazīšanās, vai nē? Nauda, protams, nespēlē lomu, un pāris kilo sviesta arī sanāks. Man visas mantas vēl stacijā.

— Un Gaida?

— Turpat pie stacijas Zeltā Teļā, vai Bullī, vai kā to krogu sauca. Nu — varēsi [illegible]

Bija neparasti pēc tik ilga pārtraukuma atkal reiz sarunāties latviski. Likās, kāda sen aizsērējusi upe pēkšņi atbrīvojusies, un ūdeņi atkal var plūst brīvi un neaizturēti.

— Protams. Šonakt jūs, bez šaubām, paliksat pie manis, un tālāko jau redzēsim. Man liekas, ka jau zinu, kur tavu sievu varēsim novietot.

— Lieliski! Tu tik esi puika! — pirmā mirkļa kūtrums Kārli bija atstājis un viņš bravūri uzsita Vilnim uz pleca.

— Kur?

— Pie mana bijušā priekšnieka atraitnes. Viņa man vakar stāstīja, ka dzīvokļu valde taisoties tai vienu istabu apķīlāt. Tev bērni arī ir?

— Vai nu traks!

— Kas nu par trakumu, — Vilnis smējās, — pats teici, ka jau gadu kā precējušies. Tad jau laiks būtu.

— Laiks būtu, bet ar laiku vien nepietiek. Veselības arī vajaga.

Vilnis Gaidu atcerējās, bet tā viņam bija palikusi atmiņā kā dūšīga, veselīga meitene sārtiem vaigiem, kas drosmīgi spēja dejot līdz rīta ausmai. Katrā ziņā slimīga viņa tam nekad nebija likusies. Viņai bija slava, ka tā ātri iemīlas un bieži maina pielūdzējus, bet tam nebija nekāda sakara ar veselības stāvokli. Protams, tas bija pirms četriem gadiem, un šajā laikā daudz varēja pārvērsties. Veselais varēja saslimt un slimais izveseļoties.

Sauksme bija beigusies, un gar laboratorijas logu atkal aizplūda darbinieku straumes. Augšas stāva birojā dzirdēja soļu troksni, un fabrikas svilpes spalgs kvieciens vēstīja, ka tiek atkal palaistas lielās mašīnas.

Vilnis nocēla klausuli un lika sevi savienot ar Lautenbergu. Izprasījis pēcpusdienu svabadu, viņš noslēdza laboratoriju un kopā ar Lauciņu Kārli devās uz viesnīcu pie Gaidas.

Kopš Kārlis bija pieminējis Ivara vārdu, Vilnim bija sajūta, ka viss bijušais, visa pagātne pēkšņi pārcelti šodienā. Tikai vide bija cita, dekorācijas bija mainītas, — personas bija palikušas tās pašas. Un tagad lūpās svila jautājums: kas ar Rantu?

Ja Kārlis bija pārsteidzis ar savu noplukušo un nogurušo izskatu, tad Gaidu ieraugot, radās pilnīgi pretējais iespaids. Izskatījās, ka Zelta Teļa viesnīcas lielajā ēdamistabā, kas tagad dienas laikā bija tukša, pie loga nosēdusies gaŗāmbraucoša princese vai karaliene, kuŗas rati ceļā saplīsuši, un kamēr kučieris aizsteidzies pēc palīdzības, viņas majestāte bijusi spiesta nosist laiku sādžas viesnīcā pie kausa alus, lasot līdz paņemto grāmatu un nepacietīgi pa logu vērojot, kad beidzot rati būs izlaboti. Viņa bija tērpta lieliski pašūtā brūnā rudens mētelī. Maza, koķeta cepurīte bija uzsprausta uz kārtīgi sacirtotajiem, tumšajiem matiem, kājās tumši brūnas ādas kurpes, sejā svaiga un kopta. Vienīgi ap acīm plaiksnījās gaŗlaikota nepacietība. Viņa izskatījās kā uzposta marcipāna lelle. Vilnim ar Kārli ienākot, Gaida skaļi nopūtās.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER
33 Fairview Blvd., Toronto
REAL ESTATE BROKER
HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto
HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. — IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 6 istabu dubultkiegeļu māja, 2 virtuves, moderna eļļas apkure, liela garāža. Pilna cena $16.000,-.

BROADVIEW - HOGARTH: 2-stāvu, 6 istabu māja, 2 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, garāža. Pilna cena $12.500,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10-gadīgu obligāciju.

BROADVIEW - LANGLEY: 6 istabu dubultkiegeļu māja, eļļas apkure. Pilna cena $12.500,-, iemaksa $1.500,-. Atlikums uz jaunām 10-gadīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM.

KREDITĒŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

Drumstalas smaidam

Pirmā klasē pašā stundas vidū mazais Kārlītis sāk notiesāt savas sviestmaizes.

Skolotāja brīdi vēro, tad pārmetoši saka:

„Bet, Kārlīt, tā taču nevar darīt."

„Var gan," pilnu muti Kārlītis atbild, „ziniet, jaunkundz, brīvstundā ar ēšanu nosit par daudz laika."

☆

Tiesnesis apsūdzētajam:

„Vai jūs jau esat kādreiz sodīts?'

„Jā, par mazgāšanos un peldēšanos aizliegtā vietā."

„Un pēc tam?"

Apsūdzētais steidzīgi: „. . . es vairs nemazgājos."

☆

Tiesnesis pēc sprieduma pasludināšanas, viltus preciniekam:

„Apsūdzētais, vai jums vēl būtu kas sakāms?"

„Jā, lūdzu mani tūlit apcietināt, jo, droši vien, visas lieciniece ārā gaida uz mani."

☆

Divas jaunappreču sievas izmaina savu laulības pieredzi.

„Es savu dzīvokli pārveidoju tik ilgi, kamēr manam vīram tas patika."

„Es to izdariju vienkāršāk," atbild otra, „es pārveidoju savu vīru tik ilgi, līdz viņam mūsu dzīvoklim bija jāpatīk."

☆

„Tu apgalvo, ka tava sieva var klusēt par saviem noslēpumiem. Tas taču neiespējami!"

„Nav vis. Lūk, līdz šodienai vēl neesmu uzzinājis, kur paliek visa mana viņai atdotā nauda."

☆

Vilciena gaitenī stāv trīs dāmas. Kupejā pieejas kungs un laipni piedāvā savu vietu:

„Vecākai no jums, daiļās dāmas, lūdzu!"

Visas trīs dāmas paliek stāvam, bet kungs atvieglotu sirdsapziņu apsēžas atpakaļ ērtajā vietā.

☆

„Ja jūs kaimiņš met akmeņus jūsu mūzikas istabas logos, kādēļ tad neūdzaties policijā?"

„Ak, ko nu," bezcerīgi atbild jautātais. „Policijas iecirkņa priekšnieks jau arī dzīvo blakus mājā."

☆

Padesmitgadniece atgriežas no pirmās satikšanās.

„Mammiņ, es precēšu tikai vīru — Pēteri. Viņš man nozīmē visu pasauli. Ko lai es tagad daru?"

„Dodies pētniecības gājienā, sāc šo pasauli izpētīt tuvāk," mierīgi atbild māte.

☆

Suns ošņājas gar dzīvo vēžu kasti. Piepeši viens vēzis iecērt savas knaibles suņa astē. Suns kaukdams laižas bēgt ar pašu lielāko vēzi astē. Veikala īpašnieks uztraukts sauc suņa īpašniekam:

„Sauciet taču atpakaļ savu suni. Viņš aizskrēja ar pašu dārgāko vēzi!"

„Sauciet atpakaļ savu vēzi," mierīgi atbild suņa īpašnieks, „gan jau man suns atgriezīsies mājās pats."

☆

„Krustmāt, vai tiesa, ka esi laba pasaku stāstītāja?" zinkārīgi jautā mazā Lienīte.

„Kādēļ tu tā domā, bērns?" glaimota jautā krustmāte.

„Nu, māte vienmēr saka, ka tu protot labas pasakas taisīt."

☆

Krusttēvs: „Pēterīt, tu šodien esi tik kluss. Kas tev lēcies?"

Pēteritis: „Māte man iedeva divdesmit piecus centus, lai es nesakot neko par tavu pliko pauri."

Latvijas Ev.-Lut. Baznīcas kalendārs

1962. gadam. Četrpadsmitais gada gājums svešumā. Latvijas Ev.-Lut. Baznīcas Virsvaldes izdevums . 156. lpp. (Iespiešanas vieta nav uzr.)

Jau četrpadsmito reizi svešumā iznācis šis simpatiskais, interesantais kalendārs, kas bez parastā kalendārija sniedz arī jaukus rakstus, sevišķi par pagājušiem laikiem, un ziņas par ev.-lut. latviešu draudžu darbību un stāvokli visā plašajā pasaulē, izņemot gan ziņas par to, kas notiek okupētajā dzimtenē, kaut gan tik labprāt gribētos arī par to padzirdēt — par tām grūtībām baznīcas un draudžu dzīvē, bet, domāju, ir pareizāk un labāk par to klusēt.

Šī trimdā izdotā Baznīcas kalendāra ievadā arī šoreiz, tāpat kā tas bijis iepriekšējos gados, mūsu draudžu virsgana archibīskapa T. Grīnberga uzruna 1962. gada sākumam par brīnišķo Dieva vadību, par to, ka Dievs ir tas, kas par mums nomodā un piešķir mums visu, kas vajadzīgs, un kas vada tos, kas Viņa bīstas. No turpmākajiem rakstiem atzīmēsim prāvesta K. A. Birznieka par Baznīcas gadu, par to, kas ir Baznīcas gads, kāda tā nozīme un vai no jauna jācenšas to atdzīvināt un apstiprināt. Tālāk seko prāvesta B. Feddera raksts ar virsrakstu „Kad dzīves mācībai un zinātniskajai teoloģijai gadās iet roku rokā", arhitekta E. Laubes par milleniju (1000g. miera valstību), un tad ar lielu interesi var lasīt mācītāja A. Veinberga (Vašingtonā) rakstu par brāļu draudzes seniem un jauniem laikiem. Zināmā mērā interesants ir arī prāv. E. Berga stāsts par viņa pirmajiem soļiem patstāvīgā mācītāja darbā Rubenē. Interesantas ir prof. K. Kundziņa uzrakstītās atmiņas par viņa bērnu dienu takām Smiltenē. Tiem, kas interesējas par politiku otrā pasaules kara laikā, varēs patikt prof. A. Spekkes atmiņu stāsti par vācu vēsturnieku Hasselu Romā, par četriem dusmu un naida „dūrieniem" prof. A. Spekkes mugurā, kad viņš ar pieceļšanos nebija apsveicis vācu varas viru Göbelsu, kā to darīja citi, un par deviņiem Romā pavadītiem mēnešiem nacistu okupācijas laikā. To visu var lasīt ar lielu interesi.

Tālāk seko R. Liepiņa, Elzas Klaustiņas un A. Š. (Šildes?) raksti par Latvijas de jure jubileju, sabiedrisko darbu un kādu mirušo tiesnesi „no Dieva žēlastības". Tāpat kā iepriekšējos gados, arī tagad ievietoti atmiņu stāsti par Dieva mierā aizgājušiem teologiem. Šoreiz par mācītāju un skolu darbinieku Fr. Šmitchenu, par Rīgas Sv. Jāņa baznīcas virsmācītāju Kārli Freidenfeldu un ASV mirušo Haraldu Ulmani.

Latvijas sūtnis Lielbritanijā Kārlis Zariņš savā interesantajā rakstā „Laba un Launa atzīšanas koks" stāsta par gleznotāju Jāni Rozentālu, kas bijis dzīves mistikas filozofs, un par viņa pēdējo gleznu.

Pēteŗa Aigara romāna fragments „Kafejnica", „Burvju paklājs" un E. Valdemāra „Rožu lejas" (par tēva mājām un uzvārda došanu) — mazāk vērtīgi darbi.

Dzejoļus un dziesmas šim kalendāram devuši — visvairāk Elza Ķezbere (piecus), un Ludvigs Bērziņš (četrus), un bez tam vēl Kārlis Kundziņš, Pēteris Aigars, Kārlis Students, Tereze Brence, Irma Bērziņa, Sandra Tobiss, Alfreds Goba un V. Skaistlauks. Tiem dažāda vērtība.

Tiem, kas interesējas par ev.-lut. draudžu dzīvi svešumā, interesanti lasīt pārskatus, kas šai kalendārā iespiesti par dzīvi ASV, Kanadā, Austrālijā, Lielbritanijā, Zviedrijā un Rietumvācijā.

Pārskatu par Kanadu rakstījis Latvijas ev.-lut. baznīcas un archibīskapa pārstāvis Kanadā prāv. A. Skrodelis. Ar lielu atzinību prāvests atzīmē draudžu dāmu komiteju darbu. Draudžu darbā Kanadā ir piecpadsmit mācītāju, no tiem trispadsmit ar dzīves vietu Kanadā.

Noslēgumā vēl jāpiemin, ka kalendāru padara vērtīgāku un interesantāku arī astonpadsmit illustrācijas, kas tanī ievietotas — divas J. Rozentāla gleznu reprodukcijas, divi archibīskapa T. Grīnberga foto uzņēmumi, prāv. K. Kundziņa un viņa dzīvesbiedres foto uzņēmumi un foto uzņēmumi no draudžu dzīves brīvajā pasaulē.

Kalendārs, kā arvien agrāk, tā arī šogad noslēdzas ar adresēm.

Kopsavilkumā: Baznīcas kalendārs nākamam 1962. gadam interesants un vērtīgs. P. A.

Aleksandrs stāsta:

ZILĀ APLOKSNE

Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.

280 lapas puses, glīti iesieta, cena $ 3.75.

Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā

TĒVIJAS SARGS,
10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

● *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

Ella ANDERSONE

18. NOVEMBRI PIEMINOT

Katra cilvēka dzīvē ir dienas, kuŗas viņš ateceras vienmēr. Viena no lielām dienām ir arī dzimšanas diena. Katrs cilvēks piedēr kādai lielākai kopai, vienībai, ko sauc par ģimeni. Bet katrs atsevišķs cilvēks nepieder tikai ģimenei vien. Katra ģimene un līdz ar to visi tās locekļi pieder kādai tautai. Arī tautām, tāpat kā atsevišķiem cilvēkiem, ir savas lielās svinamās dienas, kuŗas svin visa tauta, valsts, kādā šī tauta dzīvo. Latviešiem tāda liela, neaizmirstama, mūžīgi atcerama diena ir Latvijas valsts dzimšanas diena 18. novembris.

Latvijas valsts dzima nabadzīgos, grūtos atpstākļos, kaŗu apdraudētos laikos, kad tautai pierēja tikai ticība savai valstij, ticība brīvībai un gaišākai nākotnei. Par katru lietu, kas pieder atsevišķam cilvēkam vai visai tautai, ir jāmaksā noteikta cena. Tikai vienu mēs nedrīkstam aizmirst: brīvība nav pērkama par naudu. Nevar teikt: sapelnīs un nopirks. Par brīvību ir jāmaksā daudz augstāka cena. Brīvību var pirkt tikai ar asinīm, tautas varoņu asinīm. Arī par Latvijas brīvību lietas asinis, daudz asiņu. Nav latvieša, kam draugs, rads vai paziņa nebūtu upurējis dzīvību Latvijas brīvībai. Tie cilvēki ir dzīvojuši pēc tautas dziesmas:

Uz eziņas galvu liku,
Sargāj' savu tēvu zemi;
Labāk manu galvu ņēma,
Nekā manu tēvu zemi.

Mums Rīgā ir Brāļu kapi, lieli kapi, kur guldīti daudzi, daudzi brīvības cīņās kritušie latvieši. Latvijas brīvības laikos 18. novembrī uz Brāļu kapiem godu kritušajiem dot plūda ļaudis gan organizētās vienībās, gan atsevišķi cilvēki. Visi viņi zemu lieca galvas to priekšā, kas Latvijai upurējuši vismīļāko mantu — dzīvību. Visi atsegtām galvām skaitīja lūgšanas un pateicās par tautai izcīnītām gaišām dienām. 18. novembrī gaišāk kā citām reizēm Brāļu kapos sērojošās Mātes tēlu apgaismoja starmeši. Arī tā bija pateicība Mātei Latvijai par dēliem-varoņiem. 18. novembrī starmetēju gaismā vizuļoja Brīvības pieminekļa augstu paceltās zvaigznes. 18. novembrī latvieši atcerējās baigās pagātnes dienas, kas bija ķīla gaišai nākotnei. Katrs latvietis apzinājās — brīvība ir pirkta par dārgu cenu, un tāpēc par to jāstāv modriem.

Tā tas turpinājās, kamēr mūsu zeme un tauta bija brīvas. Bet tad — mūsu brīvību sakala važās. Mūsu zemē iebruka komūnistiskā vara, skaitliski daudz lielāka un fiziski stiprāka par mums. Es saku fiziski, jo garīgi pašreizējā vara Latvijā nav stipra. Visa iekārta tur dibināta uz rupju varu un fizisko pārspēku. Vara, kas dibināta uz durkļiem, tur mūsu valsti un mūsu tautu verdzībā. Latvijā palikušiem latviešiem nav brīv 18. novembri ņemt mutē vārdu Latvija. Māti Latviju un 18. novembri var pieminēt tikai domās. Tāpat tikai domās viņi drīkst aiziet uz Brāļu kapiem un noskaitīt lūgšanu.

Bet mēs zinām, ka visam zem saules ir sākums un beigas. Saule riet, lai nākošā rītā lēktu gaiša un spoža. Mūsu tautai un valstij saule norietēja līdz ar verdzības sākšanos. Jācer, saules lēkts vairs nav tālu. Jātic, ka verdzības važas tiks pārrautas. Līdzi saules lēktam nāks atkal brīvība. Tā nāks, jo Latvijai netrūks dēlu, viru un brāļu, kas nebaidīsies sevi uz brīvības altāŗa likt. Tikai tāpēc, ka mēs ticam labā uzvarai pār ļaunu, ticam — gaisma padzis tumsu, esam pārliecināti, ka spēsim ziedot sevi Latvijai, tikai tāpēc mēs drīkstam dziedāt:

Dievs, svētī Latviju!

Biruta SENKĒVIČA

BRĪVĪBAS SAPŅA MIRDZUMĀ

18. NOVEMBŖA SVĒTKUS SVINOT

18. novembŗa deklarācijā izpaudās latvju tautas gadsimtu ilgotais brīvības sapnis. Pēc 1. pasaules kaŗa Eiropas drupās vēsture uz laiku bija pametusi vaļēju spraugu, pa kuŗu droššrīži apņēmās izlauzties cauri, lai šo sapni īstenotu garā un patiesībā. Mūsu zeme tanī laikā bija svešu kaŗapulku okupācijas spaidos un bēgļu gaitās nogurdināta un izmocīta.

Kad dzimtenes laukos un pilsētās no austrumiem un rietumiem iebruka tautai naidīgās varas, sākumā bija daudz mazdūšīgo un pat nodevēju, kas negribēja sadzirdēt vai arī noliedza patriotu saucienus un aicinājumus svētajā atbrīvošanas kaŗā.

Tālredzīgo tautas vadoņu saucieni nerimās, un apņēmīgā latviešu vairākuma asinīs sāka strauji pulsēt no mūsu kādreiz brīvajiem senčiem mantotie neatkarības iedīgli. Zuda pagurums un neticība: tauta saplūda morāli nesagraujamā brīvības cīnītāju armijā. Ieročus tvēra zemnieks, pilsētnieks, students un skolnieks, kas, trūcīgi ģērbti un pusbadā, ar Latvijas saulīti sirdī un pie kaujas tērpa metās cīņās, vēstures spraugu paplašinot pāri visai latvju zemei.

No Ventas, pāri Daugavai un līdz pat Zilupei — varonīgo cīnītāju asinīs samirka dzimtā zeme, bet tajās noslīka arī milzīgais ienaidnieku pārspēks. Un tā — nesatricināmā ticībā uzvarēt vai mirt, nesot smagus asins upurus — toreiz īstenojās tautas brīvības sapnis: Latvija kļuva neatkarīga demokratiska republika.

22 gadu laikā jaunā valsts kultūrāli un saimnieciski tā uzplauka, ka mūsu lieliskos panākumus apbrīnoja Rietumos un skauda Austrumos. Bet tad nostabilizētās dzīves pamati sašķobījās, jo atkal sveši kaŗapulki postīja zemi un vajāja tautu. Mūsu zeme un tauta jau 16 gadus smok Maskavas asiņainajās iznīcības važās.

Taču tautas brīvības sapnis nav iznīcināts arī pēc visiem baigajiem pārdzīvojumiem dzimtenē, Sibirijā un trimdā. Gluži otrādi — 18. novembŗa deklarācijā tas atmirdz vēl spožāk kā toreiz, iemiesojot nacionālo ieceri, kuŗas īstenošanā nekādi upuŗi nav par lieliem vai neiespējamiem.

Tāpēc arī šodien, atkal stāvot likteņa priekšā, katrs apzinīgs latvietis kā dzimtenē, tā trimdā — vecākā, un īpaši jaunā audze — iesaistās cīņā par tautas brīvību ar visiem rīcībā esošajiem gara ieročiem, lai gatavotos tai stundai, kad kaŗavīriem sidrabota saule lēks!

Bez šaubām: kā toreiz, tā arī tagad ir daudz mazdūšīgo un netrūkst arī nodevēju.

Svinot atkal 18. novembŗa svētkus brīvības sapņa mirdzumā, katra apzinīga latviešа pienākums vēl dziļāk iekļauties laikmeta izraisītajā brīvības cīņā, stiprināt mazdūšīgos un malā stāvētājus, jo tautas brīvība ir nediskutējama nākotnes mūžu augstākā vērtība kā dzimtenē esošajiem, tā arī brīvībā izkļuvušajiem latviešu tautas locekļiem.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Mārdris LORBERGS

ATGRIEŠANĀS

STĀSTS

IV

Atkal Rudzainēs,
1948. gada 29. oktobrī.

Mani mīļie!

Četri gari gadi, pilni ciešanām un pazemojumiem, pagājuši. Esmu atkal Rudzainēs un, laikam, drīkstēšu šeit arī nomirt. Esmu slims un darba nespējīgs. Ko neiespēja Tirelja purvs lielajā kaŗā un smagais darbs Rudzaines atkopjot, to paveica cietums un spaidu darbu nometnes Vorkutā. Mēs bijām daudzi, bet palikām nedaudzi. Kā cilvēki aizgājām, kļuvām par lopiem. Un tomēr daudziem pietrūka spēka un veselības. Dieva žēlastība mani atgrieza atpakaļ dzimtenē. Kā lai par to pateicos? — —

Mūsu mājas vairs nepazīt. Viss nolaists un putēšanā. Arī es Rudzaiņu laukiem vairs roku nepieliksu. Trūkst spēka un ticības. Tā, varbūt, varēšu Rudzaines saglābt jums. Nekoptai zemei šeit neviens roku nepieliek.

Nedaudzi atgriezāmies, bet starplaikā daudzi atkal aizvesti. Daži vēl smok Rīgas cietumos, bet vairums izvietoti tālajos apgabalos. Aizvesto vietās daudzās mājās novietoti krievi un ķiniešiem līdzīgi, un nes mūsu pagasta veco dzimtu vārdus. Tiem seko ubagu un zagļu bari. Nomaļu sētās dzīvojošie no šīm bandām nav droši ne dienu ne nakti. Tās nebaidās pat slepkavot.

Iecavas mežos gaudo vilki, un tiem līdz daži labs mūsējais, nedrošās dzīves klajumā apnicis. Poļu un Lietuvas pusē viņu esot vēl vairāk. Baiga dzīve. Kaut pietiktu spēka pārlaist nakti un sagaidīt rītu un jūs.

Dieva vārdos ticību un spēku smeļoties

jūsu tēvs K. Rudzvārpa.

Nākošā lapā Krišs pazīst 1941. gadā aizvestās māsbs Varas rokrakstu.

Mīļā māsiņ un brālīt!

Arī es esmu atkal Rudzainēs. Klusībā cerēju Jūs satikt šeit, bet tomēr labāk tā.

Dzīve šeit ir kā nemākuligi vērpts pavediens. Nav vienmērīgā tecējuma. Ir tikai darbs un bailes. Darba vairs nebaidos. Septiņos gados esmu iemācījusies strādāt visu un daudz ko pieciest. Sapņi par lielām lietām un skaistu nākotni sabruka pāris dienās pēc apcietināšanas. Termiņcietums, salīdzinājumā ar to, kas mani sagaidīja vēlāk, bija patikama atpūtas vieta. Bieži gribēju izbeigt bezjēdzīgo dzīvi, bet kaunējos mātes un tēva. To viņi nekad man nebūtu piedevuši.

Ja šodien esmu vēl pie dzīvības, tad par to jāpateicas Arjo, manam vīram. Viņš ir soms. Lielā rūpnīcā kopā strādājot, viņš mani iemācīja lepni spītēt. Liekties, bet nelūzt. Abi strādājām, cietām, liecāmies un spītējām apstākļiem. Abi izspītējām un esam šeit. Kārlīti gan paturēja ķīlā. Ja labi uzvedīšoties, arī viņš tiks šot pie mums. Sirds sāp, par to domājot, bet esam laimīgi būt Latvijā.

Arī Arjo šeit patīk. Viņš jau iestādīja jaunus bērziņus un salaboja pirti. Mums ir daudz jāmazgājas, lai kļūtu atkal balti. Gan jau arī tev, Krišˇ, kā mājas nākošajam saimniekam, tā lēti derēs.

Māti vairs nesatiku. Mierinājums ir pateicībā kopt kapa kopiņu. Arjo tai uzlika bērza krustu un apsita sētiņu, lai svešas kājas to neapgāna.

Tēvs atgriezās reumatisma sagraužts un slims. Augu dienu viņš pavada pie plīts jeb gultā. Rudzaines un darbs viņu vairs nesaista. Ar nepacietību viņš gaida mūsu zemi ar mežu pāraugam. Būšot labs patvērums vil kiem un arī mūsu brīvības cīnītājiem. Lai tā būtu!

Māsiņ un brālīt! Visus šos gadus mēs lūdzām Dievu, kaut Jūs abi būtu izkļuvuši brīvībā. Ja tā ir, tad neaizmirstiet mūs. Sauciet pēc palīgiem un dariet visu, lai mūs jo drīz atbrīvotu no šī draudzīgā jūga! Vēl spītējam, bet cik ilgi? Gadu, divus jeb pieci, bet tad mūsu spēki būs galā.

Glābjiet mūs!

Jūsu Vara.

1955. gada 24. augustā.

Mīļie!

Mūsu laiks ir pienācis. Šodien saņēmām paziņojumu sagatavoties pārcelšanai uz citu vietu. Šoreiz, cerams, tas notiks mazliet cilvēcīgākos apstākļos, nekā tas bija iepriekšējos gados. Drīkstam ņemt līdz mazo iedzīvi, bet par šeit atstāto saņemsim kredīta zīmes. Labi arī tā, jo, varbūt, varēsim tās iemainīt jaunajā vietā. Būs vieglāks sākums. Cik jaušams, mūs nometinās kaut kur dienvidos, jauniekopjamos apgabalos.

Bērni brauc ar mums. Arī tas labi, jo varēsim ģimenē audzināt un latviski runāt. Citādi par krieviem izaugtu.

Septiņus gadus esam Rudzainēs pavadījuši, septiņus gadus cietuši bailēs un nedrošībā. Ja tagad atteiktos braukt, paņemtu un aizvestu tāpat kā pārējos. Jāapspiež sāpes un jāspītē, lai dzīvotu. Ja ne paši, tad bērni. Tagad viņi Rudzaines pazīst. Gan, varbūt, kādreiz atradīs ceļu atpakaļ.

Pāgājušos gados ar nepacietību gaidījām kādas ziņas no jums. Labi, ka zinām jūs esam dzīvus un veselus. Ir mierīgs prāts. Pa retam caurī dzelzs aizkaram izspraukusies jauna ziņa mūs uzmundrina un dod atkal jaunu spēku ticēt un dzīvot. Mēs dzīvojam un meģinām ticēt solījumiem, bet ziņa par dzīvību ir mūs pamazām nogurdinājusi. Ticība kvēlo kā ogles zem pelnu kaudzes. Cik dzīvības šeit šajos gados netika iznīcinātas pārāk lielas ticības dēļ! Mēs esam kļuvuši pieticīgi un ticam mazumā, katrs pats sevi, apslēpti.

Tauta kā rudens vēja noraustas lapas izkaisīta visos vējos.

Nav Krievijas plašumā darba un soda nometnes, kuŗās nebūtu laviešu. Daļu pārpalikušos, mūs, piespiež brīvprātīgi atstāt mājas un dotiesˇ svešumā. Mēs to darām nekurnot, lai glābtu mūs pašus un bērnus no iznīcības. Tas ir vienīgais, ko mēs nākotnes labā varam darīt.

Vārdi un solījumi no ārienes ir mūs pievīluši. Tagad mēs vairs tiem neticam. Kāpēc jūs tikai runājat un tik maz darāt? Vai automašīna ir trīsdesmit Jūdasa graši, par kuŗiem jūs gribat pārdot mūs un mūsu zemi? Nē, sakiet nē, un mēs atkal ticēsim!

Nākotni veidos dzīvi palikušie cilvēki. Mūsu zeme ir pilna ar pasaules sajaukteņiem. Mūsu bērniem tā būs jāiztīra. Viņu dēļ mēs lūdzamies mums palīdzēt. Ne vārdiem, bet darbiem. Vairāk, nekā līdz šim.

Jāņu laikā nomira tēvs. Lielas bija viņa ciešanas. Lai viņam viegla dusa baltajā kapu kalniņā. Mūsu aizbraukšanu viņš tā vai tā nebūtu pārdzīvojis.

Pagājušā naktī Arjo Rudzaiņu tīrumos izkaisīja koku sēklas, kā to tēvs bija vēlējies. Lai aug mežs, ja pašiem nav lemts šeit dzīvot. Mājā atgriežoties būs malka un žagari slotām. Slaukāmā pietiks.

Dzīvojiet veselībā un neaizmirstiet mūs. Mēs gaidām.

Un tevi, Rudzaiņu zeme, atvadoties es noskūpstu pateicībā, ka tu mani esi tik spēcīgu izaudzinājusi.

Vara.

Nākošā lapiņa bija svešu, trīcošu roku rakstīta.

Jūs, kas šo vēstuli lasīsiet!

Svešie ielikteņi no Rudzainēm aizgāja, jo tīrumus pārņēma jaunu koku dzinumi. Cik varēju, tik pārskatiju māju un apkopu arī Rudzvārpu mātes kapiņu, kā Vaŗa to vēlējās. Ceļš uz tēva kapu manām kājām pēdējā laikā bija par tālu. Tas tagad nekopts un zālēm aizaudzis.

Manas mūžs iet pretī galam. Tādēļ arī rakstu šīs rindas, ka pienākumu pildīju, līdz spēju.

Kaut jūs ātrāk pārbrauktu, tad pastāstītu vārdiem, kas šeit notikās. Uzrakstīt man pašai par grūtu, bet citam uzticēt nedrīkst.

Dieva palīgu un svētību jums visiem vēlot

jūsu Lapsu māte.

1966. g. 15. maijā.

Nodzeltējušās lapas no rokām izslīd mauriņā.

Krišs sēž un risina savu domu. Tā ir drūma un smaga. Neziņa, kas visus pagājušos gadus žņaudza kā lietuvēns, ir izzudusi, bet tās vietā krūtis iesēdušies pārmetumi. Lieli un smagi.

Par maz, par daudz maz tika darīts, lai sadzirdētu to balsis, kuŗas sauca pēc glābiņa un palīdzības. Cik pudeles netika iztukšotas uz drīzu atgriešanos dzimtenē, cik jaunas mašīnas netika sasistas dzēruma un pārgalvības dulnumā, cik jaunas mājas netika iepirktas, lai dzīvotu . . . bezbēdībā un aizmiršanās. Bet mājās palikušie cieta, gaidīja un tiecēja . . . kailo dzīvību glābdami.

Krišu kā karsta ūdens šalts pārlīst kauna sajūta. Tā dedzina miesu un duŗ kā bērnu dienās nātrenes. Kauns gaismā skatīties, kauns uz šīs zemes kāju spert. Tā cietēju asinīm un asarām pielijusi.

Daudzi paliks svešajās zemēs. Dažs labs no dzīvībā palikušajiem atgriezīsies, lai strādātu, jeb arī ceribā uz labu vietu. Visiem tiem būs jāmazgājas, ilgi jāmazgājas, lai kļūtu atkal tīri un balti, un izdzēstu Kaina zīmi. Un arī Krišum liekas, ka viņš būtu netīrumiem aplipis. — Vai arī Vaŗa nerakstija, ka, atgriežoties Rudzainēs, Arjo vispirms salaboja pirti, lai varētu balti nomazgāties? Arī man labi derēšot.

Te Krišu no domām iztraucē asa balss:

„Svešiniek, ko meklē latviešu sētā?"

Krišs satrūkstas un uzlec kājās. Pagalma vidū, šauteni rokās, draudošs, stāv svešs jauneklis. Aiz viņa vēl trīs viri. Jauneklim nerātnās sprogās pāri pierei pārkrituši gaiši, cirtaini mati.

„Ko meklē latviešu sētā?" viņš lēni atkārto un acīm zinkārīgi pēta Krišа svešo apģērbu un somas.

„Es atgriezos . . . es pārnācu savās tēva mājās . . . Es esmu Krišs, Krišs Rudzvārpa."

„Krišs Rudzvārpa?" jaunekliš lēnām atkārto un nolaiž šauteni.

„Jā, Krišs Rudzvārpa no Rudzainēm. Šeit esmu dzimis, audzis un . . ."

„Parādi dokumentus. Vai mazums tādu, kas tagad svešu vārdu nes," viņu paskarbi pārtrauc jauneklis.

Kamēr Krišs meklējas somā, svešie viri neuzticīgi un draudoši vēro katru viņa kustību.

(Turpinājums sekos)

Kur pēkšņi izgaisa tav
Kas tevi iepriecinā?
Es ziedu uzlūkoju . .
SVEICIET
802 Bathurst ie
tel.: LE 3-3
KANADAS DAILAM
S
LOT
IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUV
TRANS-CANADA CREDI
1554 Bloor St., West, Toronto.
OMEGA PULK
DZENI, KRIST
IZVELE. Pieņem
steņus un dārgli
laide. Atvērts n
nās no 9.00—9.00
Zeltkalis A.
Gatavo un labo vi
19 Pretoria Av
HO
PIEPRASI
REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUS
došan
u. c.
APDRO
auto,
nelai
OBLIG
aizde
NOTA
notār
3
ZIGFRĪDS ART
ZIGFRĪDS JU
KERAMIKAS DARBN
1425A BLOOR ST., W., TORO
viena tramvaja pietura riet
Piedāvā LATVISKU, MODERN
LIETIŠĶAS MĀKSLAS
● Turpat dabūjami BIĻ

EPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

VIEW - LANGLEY: 6 istabu dubultja, eļļas apkure. Pilna cena $12.500,-, 500,-. Atlikums uz jaunām 10-gadīgām

ALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

VĪBAS SAPŅA IRDZUMĀ

EMBRA SVĒTKUS SVINOT

arācijā iz- adsimtu il- Pēc 1. pa- rupās vēs- etusi valē- ošsirzi ap- lai šo sap- patiesībā, bija svešu un tautas as spaidos rdināta un

os un pil- un rietu- aidīgās va- z mazdūši- as negribē- liedza pat- cinājumus ārā.

doņu sau- nīgā latvie- ka strauji reiz brīva- neatkarī- urums un da morāli s cīnītāju zemnieks, un skol- ti un pus- ti sirdī un tās cīnās, šinot pāri

ugavai un onīgo cīnī- dzimtā ze- arī milzī- ēks. Un tā pā uzvarēt gus asins ojās tautas vija kļuva ska repub-

valsts kul- tā uzplau-

ka, ka mūsu lieliskos panākumus apbrīnoja Rietumos un skauda Austrumos. Bet tad nostabilizētās dzīves pamati sašķobījās, jo atkal sveši karapulki postīja zemi un vajāja tautu. Mūsu zeme un tauta jau 16 gadus smok Maskavas asiņainajās iznīcības važās.

Taču tautas brīvības sapnis nav iznīcināts arī pēc visiem baigajiem pārdzīvojumiem dzimtenē, Sibirijā un trimdā. Gluži otrādi — 18. novembra deklarācijā tas atmirdz vēl spožāk kā toreiz, iemiesojot nacionālo ieceri, kuras īstenošanā nekādi upuri nav par lieliem vai neiespējamiem.

Tāpēc arī šodien, atkal stāvot likteņa priekšā, katrs apzinīgs latvietis kā dzimtenē, tā trimdā — vecākā, un īpaši jaunā audze — iesaistās cīņā par tautas brīvību ar visiem rīcībā esošajiem gara ieročiem, lai gatavotos tai stundai, kad karavīriem sidrabota saule lēks!

Bez šaubām: kā toreiz, tā arī tagad ir daudz mazdūšīgo un netrūkst arī nodevēju.

Svinot atkal 18. novembra svētkus brīvības sapņa mirdzumā, katra apzinīga latvieša pienākums vēl dziļāk iekļauties laikmeta izraisītajā brīvības cīņā, stiprināt mazdūšīgos un malā stāvētājus, jo tautas brīvība ir nediskutējama nākotnes mūžu augstākā vērtība kā dzimtenē esošajiem, tā arī brīvībā izkļuvušajiem latviešu tautas locekļiem.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

no ārienes i mēs vairs jūs tikai ārāt? Vai smit Jūdā- jūs gribat zemi? Nē, al ticēsim! i palikušie oilna ar pa- Mūsu bēr- Viņu dēļ s palīdzēt. biem. Vai-

tēvs. Lielas Lai viņam ou kalniņā: iņš tā vai

Rudzaiņu sēklas, kā . Lai aug lemts šeit žoties būs m. Slaukā-

un neaiz- dām. zeme, at- pateicībā, ēcigu izau-

Vara. svešu, tri-

sisiet! Rudzainēm rņēma jau- varēju, tik apkopu arī apiņu, kā uz tēva ka- ējā laikā ad nekopts

ieti galam. rindas, ka ēz spēju. pārbrauktu, m, kas šeit n pašai par ēt nedrikst. ētību jums

osu māte.

no rokām

savu domu. ga. Neziņa, gadus žņau- zzudusi, bet

tās vietā krūtīs iesēdušies pārmetumi. Lieli un smagi.

Par maz, par daudz maz tika darīts, lai sadzirdētu to balsis, kuŗas sauca pēc glābiņa un palīdzības. Cik pudeles netika iztukšotas uz drīzu atgriešanos dzimtenē, cik jaunas mašīnas netika sasistas dzēruma un pārgalvības dulnumā, cik jaunas mājas netika iepirktas, lai dzīvotu . . . bezbēdībā un aizmiršanās. Bet mājās palikušie cieta, gaidīja un ticēja . . . kailo dzīvību glābdami.

Krišu kā karsta ūdens šalts pārlīst kauna sajūta. Tā dedzina miesu un duŗ kā bērnu dienās nātrenes. Kauns gaismā skatīties, kauns uz šīs zemes kāju spert. Tā cietēju–asinīm un asarām pielijusi.

Daudzi paliks svešajās zemēs. Dažs labs no dzīvībā palikušajiem atgriezīsies, lai strādātu, jeb arī cerībā uz labu vietu. Visiem tiem būs jāmazgājas, ilgi jāmazgājas, lai kļūtu atkal tīri un balti, un izdzēstu Kaina zīmi. Un arī Krišum liekas, ka viņš būtu netīrumiem aplipis. — Vai arī Vaŗa nerakstīja, ka, atgriežoties Rudzainēs, Arjo vispirms salaboja pirti, lai varētu balti nomazgāties? Arī man labi derēšot.

Te Krišu no domām iztraucē asa balss:

„Svešiniek, ko meklē latviešu sētā?"

Krišs satrūkstas un uzlec kājās. Pagalma vidū, šauteni rokās, draudošs, stāv svešs jauneklis. Aiz viņa vēl trīs viri, Jauneklim nerātnās sprogās pāri pierei pārkrituši gaiši, cirtaini mati.

„Ko meklē latviešu sētā?" viņš lēni, atkārto un acīm ziņkārīgi pēta Krišа svešo apģērbu un somas.

„Es atgriezos . . . es pārnācu savās tēva mājās . . . Es esmu Krišs, Krišs Rudzvārpa."

„Krišs Rudzvārpa?" jauneklis lēnām atkārto un nolaiž šauteni.

„Jā, Krišs Rudzvārpa no Rudzainēm. Šeit esmu dzimis, audzis un . . ."

„Parādi dokumentus. Vai mazums tādu, kas tagad svešu vārdu nes," viņu paskarbi pārtrauc jauneklis.

Kamēr Krišs meklējas somā, svešie viri neuzticīgi un draudoši vēro katru viņa kustību.

(Turpinājums sekos)

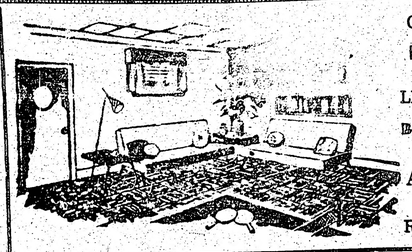

GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini. Informācija latviešu valodā.
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.
Darba laiks no pl. 9—9, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
• Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
• Podu puķes un tropiskos stādus.
• Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.
765 THE QUEENSWAY — TORONTO 18, Ont.
Tel. CL 5-7233.
Erta parkošana. Piegādā mājās ātrā laikā Toronto pilsētā.
M. M. Bērtulsoni.

JAUNI 1962. GADA MODEĻI
Augstākās kvalitātes — universālie vācu radio, radio patafoni, T.V. un skaņu lentes ieskaņotāji.
10% ie maksa, vai jūsu veco radio, plašu atskaņotāju iemaiņai, un atlikumu nomaksāt pēc 3 mēnešiem.
Zvanīt no plkst. 5.00—10.00 vakaros — LE 4-1659, Toronto.

AUSTRA SMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto LE 5-6792.

A. EGLĪTIS
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
• IZIRI[illegible] par S[illegible]
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

SWISS CANADIAN MEAT & SAUSAGE VEIKALS,
1622 un 1148 Bloor St., W., Toronto.
Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķiņu desas, uzkožamos, de[illegible]ses. Tāpat liela saldumu izvēle. Laipna apkalpošana. Runājam vāciski.

TIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZALUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

SPECIĀLI NAUDAS PĀRVEDUMI UZ PADOMJU ZEMĒM
Vienīgā licencētā un nodrošinātā.
★ Pilnīgi garantēta. ★
Tuvāka izziņa
GRAMERCY
744 BROAD ST., NEWARK, N.J.
Dibināta 1947. gadā.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

IZDARU APMETUMA DARBUS,
kā arī
lieku GRIESTU PLĀKSNES (TILES).
MĒRENAS CENAS
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p.
766-5825, Toronto.

LABO DAŽĀDU FIRMU LEDUSSKAPJUS.
★ Garantēts darbs. ★
A. Jaunzariņš.
Tel. CH 1-3097, Toronto.

Vieniniece MEKLĒ nemēbelētu istabu ar virtuvi pilsētas ziemeļos.
Rakstīt šim laikrakstam Off. Nr. 1391.

Danforth - Pape rajonā
IZĪRĒJAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas, virtuve ar elektr. plīti un ledusskapi.
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.

F. Rosav
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
VAŠINGTONAS ANSAMBĻA VIESIZRĀDE TORONTO
sestdien, 25. novembrī, plkst. 8.00 vakarā, Komercskolas auditorijā, 570 Shaw Street,
ANŠLAVA EGLĪŠA komēdija astoņās ainās
OMARTIJA KUNDZE
Tēlotāji: *MILDA ZILAVA, HILDA PRINCE, MARGARITA FREIVALDE, OSVALDS URŠTEINS, OĻGERTS PARŅICKIS, KĀRLIS ĢĒRMANIS un JĀNIS NEIMANIS.*
Režisors: OSVALDS URŠTEINS.
Skatuves gleznotājs: HARIJS GRICĒVIČS.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.
OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLE. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-3183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
• Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. •

• Nekustamu īpašumu aģentūra
• Reģistrēts obligāciju birojs.
Alfrēds STIKUTS
Toronto Real Estate Board biedrs.
Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.
Alberts UZĀNS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ *FOKSTROTU*
★ *LĒNO VALSI*
★ *VALSI*
★ *TANGO*
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA, CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pašām, aplecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

THE FESTIVAL RESTAURANT,
Madison Sq. Hotel,
40 East 26th Street & Madison Ave.,
Ņujorkā,
tel. MU 3-2929.
• Vieta, kur latviešu organizācijas satiekas un pusdieno.
• Telpas visādiem sarīkojumiem.
WALTER STEPONIS.

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNICA
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1852.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

LATVIJAS AMERIKA pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

+ TO ROZENTĀLS

dzimis 1876. gada 6. aprīlī,
miris 1961. gada 2. novembrī, Toronto.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

Aiz dzelzs aizkara

(mo) Lietainā rudenī nakti mazā Tīringijas ciemata Bēzekendorfas 53 iedzīvotāji kopēji atstāja visu savu iedzīvi un pa dubļainajiem lauku ceļiem cauri mīnu laukiem un dzeloņdrāšu žogiem ieradās Rietumvācijā. Visa grupa pagaidām novietota Fridlandes caurlaides nometnē. Pāris Rietumvācijas pusē kaimiņu ciemā novērošanā palikušos vīriešus kādā nakti apbruņotie tautas policisti mēģināja ar varu pārvest atpakaļ komūnistu paradīzē. Vietējo iedzīvotāju modrība iecerējumu izjauca.

Pēc Bēzekendorfas ciema iedzīvotāju aizbēgšanas, tautas policisti un robežsargi sākuši ciema ēkas nojaukt un mazajos meža ceļos izvilkuši jaunas dzeloņdrāšu lamatas . . .

Visu svēto un visu dvēseļu dienā, katoļticīgo mirušo piemiņas svētkos, šogad Austrumberlīnes pārvalde katēgoriski noraidīja atļaujas kapu apmeklēšanai Rietumberlīnes iedzīvotājiem. Kaut gan vēl pāris dienas pirms tam daudzi klusībā cerēja, ka komūnistu valdība atvērs dzeloņdrāšu žogus vismaz pāris stundām, cerības tomēr nepiepildījās. Šī iemesla dēļ 1. un 2. novembrī komūnistu uzcelto dzeloņdrāšu žogu daudzās vietās rotāja Austrumberlīnes kapsētās dusošajiem domātie vainagi, laternas un sveces . . .

Berlīnes tautas policija lielā steigā turpina hermētisku robežas noslēgšanu. Pilsētas dārzu rajonos tiek nopļautas privātās lapenes un vasarnīcas, kā arī izcirsti dārzi un krūmāji un pāri sakņu dobēm izvilkti papildus dzeloņdrāšu žogi.

Kārta pienākusi arī Berlīnes kanalizācijas sistēmai. Tā kā pēdējās nedēļās vairākiem Austrumberlīnes iedzīvotājiem izdevies izbēgt brīvībā caur noteku pazemes kanāļiem, tagad visas noteku caurules un kanāli komūnistu pusē tiek nostiprinātas ar tērauda režģiem un sietiem, un pakļautas biežām patruļu pārbaudēm . . .

Rietumvācijā izkļuvušie bijušie Austrumvācijas koncentrācijas nometņu iemītnieki ziņo, ka kopš 13. augusta, Austrumberlīnes hermētiskās noslēgšanas dienas, iemītnieku skaits koncentrācijas nometnēs esot strauji pieaudzis, un tagad tās visas esot pārpildītas. Jo sevišķi liels skaits esot Rietumberlīnē strādājošo austrumberliniešu, kas, neskatoties uz komūnistu valdības atkārtotiem brīdinājumiem, neuzdeva savas labāk atalgotās darba vietas. Tagad tie visi tiek apsūdzēti par valsts nodevību un sociālistiskās strādnieku un zemnieku valsts saimniecisko graušanu . . .

Lejassaksijas tieslietu ministrija saziņā ar Rietumvācijas federālās republikas valdību uzsākusi reģistrēt visus kriminālos noziegumus zonas pierobežā un Berlīnē, kas izdariti komūnistu terrora pavēļu sekās. Tieslietu ministrija uzsver, ka šie nodarījumi ir pret Vācijas tiesu likumiem un kādreiz vainīgajiem būs par šiem nodarījumiem jāatbild . . .

Austrumvācijas komūnistu valdība noliegusi saviem un Austrumberlīnes iedzīvotājiem apmeklēt jebkuru Rietumberlīnes slimnīcu pat vissmagākos slimību jeb komplikāciju gadījumos, kaut gan šī gada pirmajos 9 mēnešos komūnistu pārvaldīto daļu bēgot atstājuši vairāk kā 2.000 ārsti. Pašreiz Austrumvācijā uz vienu ārstu ir 8000 iedzīvotāju, kamēr Rietumvācijā 800. Ārstu bēgšanas sekās daudzas Austrumvācijas un Berlīnes austrumu daļas slimnīcas nespēj izdarīt pat visvienkāršākās operācijas.

Pasaules slavenā Charitē slimnīca, slaveno ārstu Virchova, Langenbeka un Zauerbrucha darba vieta, kopš janvāŗa mēneša vienā pat zaudējusi 200 ārstus. Pilnīgi pārtrauktas sirds operācijas un svarīgi pētījumu projekti slimnīcas patoloģijas nodaļā.

APCERĒJUMS PAR KOMŪNISMA IETEKMES AVOTIEM

„THE UNFINISHED REVOLUTION"
by Adam B. Ulam, Random House izdevums, 308 l. p.

Tikai kopš otrā pasaules kara beigām Rietumu pasaule pakāpeniski sāka atskārst, ka tā ir iejaukta nenobeigtā revolūcijas procesā. Tā redzēja, ka Āzijas, Afrikas un Dienvidamerikas daļas, ieejot rūpniecības revolūcijas sākuma stadijās un paklaušoties — tāpat kā to savā deviņpadsmitā g. s. pirmajā pusē darīja Rietumeiropa, — doktrinai, kas solīja ne tikai drosmīgu jauno pasauli, bet arī šķietami racionālu un „dabīgu" ceļu kā to īstenot, raudzīja noārdīt veco pasauli. Šī doktrina, protams, ir marksisms un autors ir mēģinājis analizēt šo visparadoksālāko doktrinu, raugot, starp citu, dot atbildes uz jautājumiem:

Kāpēc marksisms cieta neveiksmi Lielbritanijā, kur rūpniecības sabiedrība bija tam nobriedusi, un guva panākumus Krievijā, kur esošie apstākļi neatbilda marksisma prasībām? Kāpēc marksisms Ļeņina un Staļina rokās kļuva par komūnismu tanī vietā, lai kļūtu par sociālismu, kā Markss bija pareģojis? Kāpēc demokratiskais liberālisms, kā to praktizē un sludina Rietumos, sacensībā ar marksismu vai komūnismu izrādās neizdevīgā stāvoklī? Kāpēc ir visai iespējams, ka neattīstītās sabiedrības, kas tiecās pēc straujas industriālizācijas un modernizācijas varētu iet cauri marksisma periodam, un kāda politika no privās pasaules puses varētu šo ainu grozīt? Kāda ir marksisma un komūnisma nākotne Krievijā tagad, kad krievu sabiedrība ir visā visumā industriālizēta un modernizēta?

Autors ne tikai atbild uz šiem un daudziem citiem jautājumiem, bet izseko arī marksisma attīstībai no teorijas līdz praksei, paskaidrojot, kas ir un kas nav marksisms, un maldīgo iedomu vietā cenšas reāli nostādīt problēmas, ar kādām jāsaduras valstīm marksisma pārejas posmā.

A. Kalns.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

SVEICU VALSTS SVĒTKOS VISUS TAUTIEŠUS!

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

VALSTS SVĒTKOS TAUTIEŠUS SVEIC

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ RONCESVALLES AVE., LE 6-0143
TORONTO 3. LE 5-4455

OSKARS PERRO
NOTARIĀTS UN VECĀKAIS LATVIEŠU NEKUSTAMU ĪPAŠUMU BIROJS
Toronto LE 5-5555

ARMANDA KRŪMKOĶA
mūzikas studija un deju orķestris
TORONTO HU 1-5577

REALTOR **BĒRZIŅŠ**
NEKUSTAMU ĪPAŠUMU BIROJS
un NOTĀRIĀTS
316 Harbord St., Toronto. LE 4-8447

A. FLAUMS
PULKSTEŅU, ZELTA un SUDRABLIETU
VEIKALS - DARBNĪCA
EM 8-5790
88 Richmond St. W. Toronto

AUSTRAS
MODES SALONS,
854 Ossington Ave., Toronto.
Tel. LE 5-3725.

LATVIJAS BRĪVĪBAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

skaidrā naudā par tārpainām siļķēm, kā mēs 1918. gadā, jo viņus ēdina par brīvu.

Sādā laikā mēs atkal atceramies savu brīvības dienu. Mūsu apspiedējs — Padomju Savienība — ko par agresiju izsvieda no Tautu Savienības — tagad ir Apvienoto Nāciju stūrakmens. Mēs neesam ne melni, ne dzelteni. Mēs neesam ne Anglijas, ne Francijas kolonija. Mēs esam tikai brīva Eiropas tauta, ko tagad kolonizē Maskavas krievi. Un tas ir slikti, jo baltie vispār nav jāatbrīvo un komūnisms vispār nav apsūdzams.

Mēs svinam savu brīvības dienu Rietumu pasaules apjukuma un neziņas laikā. Tā netic vairs saviem ideāliem, tā ir kompromisu saēsta, un komūnisma verdzības aculiecinieki šī vēl brīvā pasaule atgrūž.

Latvijas, Igaunijas un Lietuvas brīvības cerība ir atkal nogājusi pie tautas. No apakšas, no ikdienas pūlēm — kopā nākot, ziedojot, rakstot, runājot, dziedot un strādājot — var rasties spēks. Tas pats ir Kanadas un Amerikas zemēs. Arī tur ir jau viri un organizācijas, kas cīnās, līdzīgi mums, par savu zemju brīvo nākotni. Un patiesībā — tā ir visu brīvības kustību dabiskā gaita, un līdz ar to cerība.

Izšķirošā diena nāks. Par to gādās komūnisms. To nenovērsīs, ja vispār gribēs novērst — rozā un pusrozā kompromisa meklētāji. Un tad tautu īgnums pret sarkano verdzību būs vienīgais spēks — kā allaž vēsturē — kas griezīs notikumus uz brīvības pusi.

Latviešiem šis ceļš ir pazīstams. Vismaz mūsu tēvi to gāja. Tas nu ir jāiet arī mums.

ANGLIJAS VIEŠŅA

(Pārnesums no 5. lpp.)

uz šo interesanto koncertu, uz kuŗu māksliniece bija mērojusi tik tālu aizjūras ceļu. Toties atzinību un pateicību pelna Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, kas bija pagodinājuši koncertu ar savu ierašanos: ģenerālis Lavenieks, plkv. E. Mednis, plkv. Ieviņš un plkv. Plūmanis, kuŗus ar patriotisku runu apsveica DV prs Lācis un ar skaistām rozēm iepriecināja no DV dāmu komitejas Skulte un Pāvela.

Pēc koncerta DV dāmas sniedza patīkamu atspirdzinājumu mākslinieces draugiem, kollēgām un paziņām pie glāzes garšīgas boles un pašceptām maizītēm.

Alise Dzirkale-Cenne.

Vajadzīga SIEVIETE pie 1 g. v bērna 5 dienas nedēļā.
Brīvs transports 20 jūdzes no Toronto.
Zvanīt 288-0972, Toronto.

KANADA PROPONĒ ATBRUŅOŠANĀS SARUNAS

PASAULE PRASA ATBRUŅOŠANOS. ĀRLIETU MINISTRS GRĪNS PĀRŅEM INICIATĪVU APVIENOTĀS NĀCIJĀS. ATJAUNOS 1960. GADA JŪNIJĀ ŽENEVĀ PĀRTRAUKTO ATBRUŅOŠANĀS KONFERENCI.

Debatēs Apvienoto Nāciju 103 valstu pārstāvētā politiskā komitejā noskaidrots, ka visas starptautiskā organizācijā sastāvošās tautas ilgojas pēc vispārējām atbruņošanās sarunām, cerībā, ka ar to izdosies likvidēt politisko saspīlējumu un nostabilizēt mieru. Par atbruņošanās sarunām Apvienotās Nācijās jo sevišķi dūšīgi cīnās Kanada. Pēdējās ārlietu ministrs Grīns bija speciāli izbraucis uz Ņujorku, lai personīgi iepazistinātu pārējās valstis ar Kanadas atbruņošanās priekšlikumiem. Atgriežoties Otavā, ārlietu ministrs Grīns varēja ziņot, ka pēc viņa domām šķēršļu vairums atbruņošanās sarunu sākumam jau pārvarēts, un var nopietni cerēt, ka sarunas sāksies jau vistuvākā nākotnē.

Vislielākā problēma, ko atzist arī Kanadas ārlietu ministrs, būs izraudzīt visiem akceptējamu valstu sastāvu, kas vadīs atbruņošanās sarunas. Iepriekšējās sarunās Ženēvā, kas izjuka 1960. gada jūnijā, par atbruņošanos runāja desmit valstis — piecas komūnistu un piecas Rietumu, pēdējo starpā arī Kanada.

Tuvākā nākotnē sasaucamā atbruņošanās konferencē paredzēts reprezentēt ievērojami lielāku valstu skaitu. Padomju Savienība, piemēram, gribētu sarunām uzspiest savu troikas zīmi, piespiežot Rietumus akceptēt trīs pārstāvju grupas — piecas komūnistu valstis, piecus neitrālos un piecas Rietumu nācijas. Sav. Valstīm Padomju Savienības plāns nav akceptējams. Vēstulē krievu pārstāvim Zorinam Sav. Valstu Apvienoto Nāciju sūtnis Stīvensons aizrādīja, ka troikas sistēmu atbruņošanās sarunās Vašingtona noraida, bet ka tā būtu ar mieru atbruņošanās sarunu dalībnieku skaitu dubultot, pieaicinot klāt vēl desmit citas valstis no dažādām pasaules daļām. Stīvensona nostāja ir ļoti tuva Kanadai. Iepazīstinot politisko komiteju ar saviem plāniem par atbruņošanās sarunu atsākšanu, ārlietu ministrs Grīns uzsvēra, ka desmit valstis vien ir par daudz niecīgs skaits, lai uz saviem pleciem iznestu pasaules visnopietnāko problēmu. Pēc Grīna domām atbruņošanās konferences dalībnieku skaitu vajadzētu krietni palielināt, pieaicinot vēl valstis no Āzijas, Dienvidamerikas un Afrikas. No Kanadas ārlietu ministra viedokļa raugoties, atbruņošanās konferencē jātiek pārstāvētām valstīm, vadoties ne tikai no to politiskā nogrupējuma, bet arī no ģeografiskās situācijas, tādējādi dodot pārējiem kontinentiem tādu pat iespēju reprezentēties kā Eiropai un Ziemeļamerikai.

Agrākās atbruņošanās sarunas Ženēvā notika ārpus Apvienotām Nācijām. Nākotnē gaidāmās būs starptautiskās organizācijas pajumtē. Līdzdalība sarunās jau garantēta visām tām desmit valstīm, kas pagājušā gadā šķirās neko nepanākušas. Toreiz brīvo pasauli pārstāvēja Sav. Valstis, **Anglija, Francija, Itālija un Kanada,** kamēr komūnistu vārdā runāja Pad. Savienība, Polija, Čechoslovakija, Ungārija un Bulgārija. Ja Kanadai izdosies panākt savu, tad minētai desmit nāciju grupai nāks klāt vismaz divas valstis no Latiņu Amerikas, divas no Āzijas un divas no Afrikas.

SPORTS

INTERNACIONĀLAIS VOLEJBOLA TURNĪRS TORONTO

Jau vairākus gadus pēc kārtas Toronto Centrālā YMCA rīko izcilā īgauņu volejbolista Henri Paides piemiņas turnīru, kas ir izvērties par plašāko internacionālo volejbola turnīru Kanadā.

Šogad turnīrs notiek sestdien, 18. novembrī. No ASV piedalīsies volejbola vienības no Ņujorkas, Čikagas, Klīvlendas, Deitonas, Binghamptonas un Detroitas.

No Kanadas turnīrā piedalīsies Kanadas meistarvienība — Hamiltonas „Sparta", kas startē ar Hamiltonas YMCA's vārdu, TLSK, Centrālās YMCA's spēcīgā īgauņu vieniba, u. c. Priekšsacīkstes sāksies plkst. 1.00 p.p., bet finālspēles — 7.30 vakarā. Visas sacensības notiks 40. College Street, Centrālās YMCA's vingrotavās. Ž. Z.

DV SPORTA KLUBA

treniņi notiek Woodgreen Community telpās (Queen St. E. un Logan), katru trešdienu, no plkst. 9.00—11.00 vakarā. Treniņus vadīs R. Kadiķis un J. Strautnieks. Visi interesenti, it sevišķi jaunatne, ir laipni lūgti apmeklēt šos treniņus.

18. NOVEMBRĪ

(Pārnesums no 1. lpp.)

kas netiek tālāk par solījumiem no gada uz gadu, un ko nevar pildīt ne piecgades, ne septiņgades . . .

Laiks mums ir izdevīgs. Tikai mums pašiem vajaga būt atsaucīgākiem, rosīgākiem, enerģiskākiem. Mums vajaga atvērt savas sirdis un savus naudas makus. Mums vajaga runāt skaļi un tā, lai mūs var sadzirdēt. Mums vajaga turēties kopā, un to rādīt uz ārpusi un liecināt, ka mēs esam vienoti savā ticībā rītdienas Latvijai un savā nacionālā pašapziņā. Tad pienāks reiz laiks, kad mākoņi pavērsies un atkal pār mūsu tēvzemi staros saule. Brīvības saule.

PATEICIBA

Sirsnīgi pateicos visiem apsveicējiem un laba vēlētājiem, kas mani atcerējušies sakarā ar aizvadītiem 25 gadiem sporta laukā. It sevišķi Toronto DV Sporta klubam, DV Toronto nodaļai un Latviešu Sporta apvienībai Kanadā.

R. KADIĶIS,
Toronto DV Sporta kluba priekšsēdis

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

19. novembrī, plkst. 3.00 p. p Valsts svētku dievkalpojums. Piedalās J. Ciruls (baritons). Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar J. Preisberga referātu.

26. novembrī, plkst. 11.00 dienā Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

19. novembrī, pl. 2 pp., Jāņa baznīcā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā.

26. novembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Dieva mierā aizgājušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka novembŗa un decembŗa mēnešos visi Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiks tikai Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

19. novembrī, plkst. 2,30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un svētdienas skola.

Dievkalpojumā dziedās Austra Holcmane.

26. novembrī, plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Sv. Katarīnes latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Latvijas valsts proklamēšanas atceres dievkalpojums 19. novembrī, plkst. 3.30 p. p. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

KIČENERA

10. decembrī, plkst. 4.00 p. p. Sv. Mateja baznīcā dievkalpojums. Mācītājs K. Kampe. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, latviešu ev.lut Kristus draudzē, 18, Victoria Ave S.

17. novembrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 10.30 no rīta valsts svētku dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11.00 no rīta valsts svētku dievkalpojums pieaugušiem. Piedalās draudzes koris dir. Eduarda Gulbja vadībā. Māc. E. Pavasars.

LONDONA, ONT.

26. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

MONTREĀLĀ

Māc. Arturs Voitkus, 343 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 93224. Trīsvienības ev.lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Jāņa ev.lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Sestdien, 18. novembrī, plkst. 6 vak., Valsts neatkarības svētku dievkalpojums. Piedalās Jundas koris.

Svētdien, 19. novembrī, plkst. 1.30 p. p. jaunatnes dievkalpojums.

Trešdien, 22. novembrī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 26. novembrī, plkst. 1.30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās N. Valdovska. Svētdienas skola.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

19. novembrī, plkst. 2.00 p. p., Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Vīru koris Junda.

26. novembrī, plkst. 2.00 p. p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Iesvētes mācība š. g. 26. novembrī, plkst. 10.00 no rīta pie draudzes mācītāja.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

NENOKAVĒJIET — SŪTIET SAVU SAINI TAGAD!

Ar prieku varam paziņot, ka mūsu piedāvātie 1000 BEZPEĻŅAS ZIEMSVĒTKU SAIŅI jau izpārdoti un nosūtīti.

Tā kā šīgada pasūtinājumu skaits ir lielāks, nekā mūsu piedāvāto saiņu skaits, un pasūtinājumi vēl turpina ienākt kuplā skaitā, tad firmas vadība nolēma visus pasūtinājumus izpildīt.

Šim nolūkam sastādīti vēl ārpus kārtas 1000 BEZPEĻŅAS ZIEMSVĒTKU SAIŅU, un šis piedāvājums būs g a l ī g s.

ZIEMSVĒTKU SAIŅA No. 1 saturā ir:

3/4 jarda vilnas auduma — uzvalkam vai kostīmam (tumši zils, brūns vai pelēks).
4 jardi mazgājamā samta 1 tērpam vai kostīmam (zaļš, gaiši vai tumši zils).
3 jardi poplina kreklam, vai blūzei (balts). Šī saiņa parastā cena ir $ 36.00.

Ziemsvētku cena *bez peļņas* par saini No. 1 ir tikai $ 29.95, ieskaitot visus izdevumus.

DUBULTĀ ZIEMSVĒTKU SAIŅA No. 1 saturā ir:

6 1/2 jarda vilnas auduma 2 uzvalkiem vai kostīmiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi mazgājamā samta 2 tērpiem vai kostīmiem (zaļš, gaiši vai tumši zils).
6 jardi poplina krekliem vai blūzēm (balts). Šī saiņa parastā cena ir $ 66.00.

Ziemsvētku cena *bez peļņas* par dubulto saini No. 1 ir tikai $ 57.40, ieskaitot visus izdevumus.

ZIEMSVĒTKU SAIŅA No. 2 saturā ir:

3 1/4 jarda vilnas auduma 1 uzvalkam vai kostīmam (tumši zils, brūns vai pelēks).
3 jardi vilnas auduma 1 dāmu vai kungu mētelim (zaļš, gaiši zils, tumši zils, melns vai gaiši brūns).
4 jardi mazgājamā samta 1 tērpam vai kostīmam (zaļš, gaiši vai tumši zils).
4 jardi nailona auduma 1 tērpam vai 2 blūzēm (puķains).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts). Šī saiņa parastā cena ir $ 62.00

Ziemsvētku cena *bez peļņas* par saini No. 2 ir tikai $ 55.00, ieskaitot visus izdevumus.

ZIEMSVĒTKU SAIŅA No. 3 saturā ir:

6 1/2 jarda vilnas auduma 2 dāmu kostīmiem (tumši zils, tumši vai gaiši pelēks).
6 1/2 jarda vilnas auduma 2 kungu uzvalkiem (tumši zils, brūns vai tumši pelēks).
8 jardi mazgājamā samta 2 tērpiem vai kostīmiem (zaļš, gaiši vai tumši zils).
4 jardi nailona auduma 1 tērpam vai 2 blūzēm (puķains).
3 jardi poplina kreklam vai blūzei (balts). Šī saiņa parastā cena ir $ 101.60

Ziemsvētku cena *bez peļņas* par saini No. 3 ir tikai $ 79.00, ieskaitot visus izdevumus.

Uz vēlēšanos izsūtām pa gaisa pastu bezmaksas audumu paraugus uz visām valstīm.

Mēs garantējam:

1. Katra saiņa saņemšanu.
2. Naudas atmaksu, vai otra bezmaksas saiņa nosūtīšanu gadījumā, ja sainis ietu zudumā.
3. Visu izdevumu samaksu, tā kā saņēmējam Latvijā par saini nekas nav jāmaksā.
4. Visu audumu nosūtīšanu saskaņā ar paraugiem.

Tā kā šis ir mūsu pēdējais sludinājums šinīgadā —

NOVĒLAM VISIEM SAVIEM KLIENTIEM
PIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNGADU!

LATVIAN SECTION LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, LADBROKE GROVE, LONDON, W. 10, ENGLAND.